

Szerkesztői iroda:

Kossuth Lajos utca (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hóra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Deák Ferencz utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok, kereske dők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttéri oszlokok garmond sora után 40 fillér fizetendő.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Politika és erkölcs.

Elmélkedő ember, komoly levélben kérdi: hiszem-e, hogy az ország figyelmét, akaratát, tevékenységét akár egy nemzeti, akár egy közgazdasági czélban összpontosítani lehetne, a politikai erkölcsök alapos rekonstrukciója nélkül?

A felelet rövid és egyszerű: Nem hiszem.

A parlamentáris rendszer nem a magyar viszonyok terméke. Idegenből hozták ide egy reform-éhes időszak forró izgalmaiban. De bár idegen történelmi produktum, mégis bevált volna, ha Kossuth Lajos, a ki behozta, vagy Deák Ferencz, a ki fölélesztette, tartós ideig vezethették volna a rendszer keretében a nemzetet. Vagy ha Andrássy Gyula gróf nem a III. Napoleon környezetében nyeri politikai iskoláztatását, hanem Angliában.

Igy azonban kertész nélkül nőtt fel az idegen plánta. Elete funkcióit, karakterét, fejlődését Tisza Kálmán szabta meg. Ő nyesegette, ő irányította, ő táplálta. Alatta formálódott az a köztudat, melyhez az új intézmény simult. Ő tette ezt az intézményt a hatalom-megtartás bázisává.

E férfiú egy könyvecskét írt a 60-as évek vége felé, melyben erős védelmet nyújt a vármegyei önkormányzatnak s felsorolja a parlamenti rendszer kirívó hátrányait. Eljjesztő képeket ad azokról a visszaélésekről, melyeket egy kormány elkövethet abból a végből, hogy többséget szerezzen, s hogy a megszerzett többséget igája alá vethesse. Ezen visszaélések ellensúlyát egy öntudatos és élénk vármegyei önkormányzat hazafias működésében állítja föl.

Harmincz év múltán alig akad érdekesebb és tanulságosabb olvasmány a Tisza könyvéből. Az ember gyönyörködik, hogy egy gondolkodó elme minő éleslátással tudta előre megírni egy intézmény elfajulásának összes lehetőségeit. De ha meggondoljuk, hogy az elfajulásnak valamenynyí fázisa éppen a Tisza vezetése alatt következett be: akkor azon megdöbbentő tény előtt állunk, hogy nem politikai tévedéseknek és nem a viszonyok erejének esett áldozatul a parlamenti intézménynek tisztisága, becsületessége, nemzetképző hatása és minden más jó tulajdonsága, hanem igenis áldozatul esett ra-

vasz és fortélyos számításból egy kormányférfiú rideg, cinikus és lelkiismeretlen hatalmi vágyának.

Hogy miként lehet hivatalos erőszakkal és pénzrel megrontani a választások tisztaságát, miként lehet megtörni a nemzeti közakaratot, miként lehet engedelmes szavazó géppé sülyeszteni a többséget, miként lehet állandósítani a párturalmat, elfojtani ellenvéleményt, korrumpálni a fórumot, érdekbajhász klikkeket ültetni az ország nyakára, tenyészteni a protekciónak minden nemét, kiöltni a helyhatóságokból a tevékenységnek és gondolkodásnak önállóságát, behálózni az országot a magán haszonlesés szálaival: mindez élénk színekkel van megírva abban a könyvecskében, és mindezt a legapróbb részletekig alaposan végre is hajtotta a könyv szerzője tizenöt éves kormányzása alatt.

Mindazt megvalósította, a mi ellen irtózást keltett.

Azonban éles szemével látta a korréktívumokat is. Meg is mutatta az elfajulás ellenszerét. A helyhatósági önkormányzat a maga nevelő hatásánál fogva nem tűri el, hogy a nagy választó-közönség a központi hatalom báb-játekává legyen. Tetterőt, polgári önértetét, hazafias ambíciókat termel az önkormányzat a közreműködők lelkében. A ki tevékeny részt vesz egy egészséges és erőteljes önkormányzat keretében, megszokja az önálló vélekedést, él az öszinte szókimondás jogával és beleszeret saját polgári szabadságába. És a mely nemzet ilyen férfiakból áll, azt a központi hatalom sem meg nem tévesztheti, sem meg nem ronthatja, sem le nem igazhatja.

Ezeket az igazságokat nemcsak tudta, de meg is írta Tisza Kálmán. És mit művelt? Nem hogy fejlesztette volna az önkormányzatot, mint a központi hatalom tulkapásainak biztos fékezőjét, de éppen mivel felismerte annak fékező hatását, jóformán teljesen megsemmisítette azt. Előbb megmérgezte s mikor beteg lett, akkor agyonverte a beteget, azzal az indoklással, hogy már ugysem élethevaló.

Ismételtem, megvalósította azt, a mi ellen könyvében irtózást keltett és megsemmisítette azt, a mihez a közszabadságnak és a jogéletnek reményeit fűzte. A rosszat életrehevítá, a jót le-törté.

Ebben a különös eljárásban rendszer volt. A nemzeti képezet kerekét

fokozatosan cserélte ki. Becsülettel működő szerszámokat rozsdásosított el mesterségesen. Aztán a lomkamarába dobta.

Igy változott meg a felfogás, a közhit és a politikai fogalmak egész szótára. A lelkesedés tárgyai közönséges forgalmi cikkek lettek. A nagy aspirációk titkos sovágásokká alakultak át. A bizalomnak kötelekei meglapultak. Addig át nem léphető kertelekéseket réseket kaptak, hogy minden bítang józság belegázolhasson a nemzeti tulajdonba.

A politikai élet elveszítette eszményeit s ez a veszteség magával rántotta az irodalmi és társadalmi élet nemese irányu kvalitásait is. Minden vonalon felülkerekedett a kufárkodás szelleme. Az egyéni haszonlesés elnyelte a közhasznu tevékenységet.

Egy végzetes csere történt a siker és az érdem között. Nem azok boldogultak, kik a hazát, hanem azok, a kik a hatalmat szolgálták. Kiszámítva utazott a rendszer az emberi rossz tulajdonságok fejlesztésére és kiaknázására.

Igy romlott meg hazánkban a politikai élet és a közmorál.

A rákő elkezdett kormányok átvették a leltárt és nem csináltak országos takarítást. A Bukott pedig — no az nem volt egyéb, mint ennek a sötét rendszernek eldurvult fattyuhajtása.

Jó erkölcs nélkül nincs jó politika.

A szédelgők, kapaszkodók és törtétek korszakát le kell zárni, mert hazánk csak így ébreszthető új életre. Olyan tömegeket nem szabad a haza oltárához vezetni, a melyek nem áldozattal járulnak oda, hanem azzal a szándékkal, hogy az oltár kincseiben markolásszanak.

Rá kell szoktatni az embereket arra, hogy falánkságuk nem kielégíthető a fórumon. Immár ahhoz is szoktatni kell az embereket, hogy tudjanak hinni a jogban s merjék használni a szabadságukat.

Mig ez a megtisztulás be nem következik, addig bizony nem egyesíthető a közakarat és a nemzeti tevékenység sem arra, hogy magyarrá tegyük ezt az országot, sem arra, hogy gazdasági önállóságot kivívja. Legkevésbé pedig arra, hogy áldozatokra legyen kész a függetlenségi elvek győzelme reményében.

Legeslegelső lépés tehát az erkölcsi regeneráció. E lépés nélkül meghizhatik sok ember, mint a liba a ketrecben, de a nemzet szárnyai hasznavehetetlenek. A hízó libának pedig az a sorsa, hogy piszkos legyen és ronda s felgyült hájjával idegen étvágyat elégítsen ki.

Bartha Miklós.

Politikai hir.

Indemniti. Budapestről vett értesítés szerint csak október 10-én terjesztik a képviselőház elé az 1901. évi költségvetést. A kormány szerette volna ugyan, ha a Ház még ebben az évben megszavazta volna a költségvetést, ám ez elé az öhajtság elé elháríthatlan akadályok gördülnek. Az előirányzat előkészítő tárgyalását a legjobb esetben is csak egy héttel a benyújtás után kezdheti meg s a hó végéig fejezheti be a pénzügyi bizottság. A Házban legfőkébb ha egy hónappal a benyújtás után, november 8—10 díke táján kerülhet a költségvetés napirendre. Ettől az időponttól a karácsonyi ünnepekig hat hétnél több nem áll a költségvetés tárgyalása céljából rendelkezésre. Ennyi idő rendes körülmények közt sem elég arra, hogy az országgyűlés mindkét háza általánosságban és részleteiben is tárgyalja egy a budget-előirányzatot, mint a költségvetési törvényjavaslatot. Még kevésbé lesz elegendő az időn, az országgyűlés utolsó időszakában, a midőn leginkább szokásos a hazabeszélés, melyre éppen a költségvetési vitában nyílik a legtöbb alkalom. Ily körülmények közt biztossá vehető, hogy a jövő év első hónapjaira költségvetési indemnításra lesz szükség.

Politikai pletykák.

Budapest, szept. 22.

Tisza Kálmán beszámolója képezte tegnap a kormányparti Llyod-klubban a diskussió tárgyát.

Azok, a kik azt hitték, hogy a vón generális bombákat fog elstúni Nagy-Váradon, erősen csalódtak, mert az exminiszterelnök inkább szinzerizált, mint vagdalkozott.

A választások közelsége — mondják — tett féket az öregre s azért nem exponálta magát.

Különösen azt hitték, hogy a volt nemzeti pártira fog erős csapatokat mérni, mert ez, midőn még ellenzéket képezett, sok borborsot tört az öreg generális orra alá.

Tisza azonban nem felelt meg e váru-

kozásnak s csak egészen szelíden bánt el a volt nemzietiekkel.

Vasárnapig még beszélnek róla, de akkor Apponyi áll ki a fórumra s bizonyára leszorítja a Tisza beszámolót a napirendről.

Mikor lesznek a választások? Ettől a kérdéstől már sok embernek fáj a feje, kivált azoké, akik jövőre szeretnének képviselők lenni, no meg azoké, akik jövőre is szeretnének képviselők lenni. Kivált a Lloyd-klub gazdag az utóbbi kategóriában. Ott minden második embert tulajdonképpen csak a mandátum tette emberré s ezek a jó urak most élénken vitatkoznak arról, vajjon Széll Kálmán meri-e magáévá tenni Pythagorasz szokását, aki valahányszor új felfedezést tett, egy hekatombát (száz ökröt) áldozott az Isteneknek. Attól tartanak ugyanis a jó urak, hogy Széll Kálmán még is fel találja találni a — tiszta választásokat. A nagyfejű politikusok, azok kevesebbet beszélnek mandátumairól, de többet a választások idejéről. De annyi beszélnek erről, hogy most már ők sem tudnak eligazodni. Az idén, vagy esztendőre? Tavasszal, nyáron, vagy ősszel? Az orthodox liberálisok, nagyon gyanakvók. Nem hisznek Széll Kálmánnak. Nem hisznek a tavaszi választásokban, hanem hisznek a téli választásokban. Ugyanis Széll Kálmán a jövő évi költségvetést minden áron az idén akarja elfogadtatni. Ebből a buzgalomból ki-magyarázzák, hogy Széll Kálmán januárban fel akarja osztatni a Hazát. . . Ez nem valószínű, mert a költségvetésen kívül más sürgős dolgai is lesznek a Háznak: a horvát-magyar pénzügyi egyezmény prolongációja, a véderőtörvény hatályának meghosszabítása stb.

Kormányparti forrás szerint a paktum megállapodásai továbbra is biztosítják a parlamenti békét, mivel annak idején a pártközi megállapodás alapján a tanácskozássok rendje nemcsak egy-két ülészakra, hanem ennek a mostani parlamentnek még hátralévő egész idejére biztosított. Nem ismerjük a részleteit ennek a pártközi megállapodásnak de akár megfelele ez a hira a valóságnak, akár csak jámbor óhajnak akar a kifejezője lenni, annyi mindenesetre bizonyosnak látszik, hogy a parlamenti tárgyalások rendes lefolyása incidensektől eltekintve biztosítottnak tekinthető. De nemcsak, hogy nem lesznek túlságosan zajosak ezek a tárgyalások, a tünetek után indulva azt is mernők állítani, hogy a meginduló parlamenti tárgyalások érdekesség hiján lesznek.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Szeptember 22.

Éjjeli kaland.

A társaság minden tagja elmondott már valami apró történetet az életéből. Közbe adomáztak, egyik-másik nótát dudorászott. Csak Kupak Mátyás hallgatott, mintha a koromsötét éjszakában süvítő ősz szél borzalmas emléket idézett volna fel lelkében.

— Elaludtál, Matyi? — lökte meg valamelyik könyökös társa.

Kupak Mátyás a pohara után nyúlt, de nem ivott, hanem közelvonta magához és így szólt:

— Mikor ilyen sötét éj van és zug a szél, — mindig egy rémületes kaland jut eszembe.

A társaság minden tagja érdeklődéssel fordult a kaland hőse felé.

— Nos, — folytatta Mátyás — egyszer már kutya is voltam.

— Nagy kutya vagy most is — jegyezte meg az asztaltársaság egyik tagja.

— Juhász-kutya szép asszonyért — mondotta a másik.

Kupak Mátyás nem felelt a megjegyzésekre, hanem hozzáfogott a kaland elbeszéléséhez.

A bevezetés.

Abban az időben fiatal adótiszt voltam X. városban. Egy este kollégáimmal vidám hangulatban vacsoráztunk a „Kedélyes csacsi”-hoz címzett fogadóban. Avárosnak

egyéb nevezetessége mellett volt egy bolondja is, a ki csendes, jámbor örültnek látszott s ha nem ingerelték, a légynek sem ártott soha. A hatóság elnéző volt iránta s nem törődtek azzal, hogy egygyel több bolond jár szabadon. A bolond ur különben izmos karu, széles vállu ember volt s olyan öklöket fitogtatott, mint egy akrobata. Gyakran az jutott eszembe, hogy ha ez a bolond egyszer megtalál bolonduloi: könnyű szerrel üt agyon valakit egyetlen csapással.

Más embernek ilyen aggodalmai nem voltak, sőt gyávnak tartották, mert a szerencsétlen, ha kutyát látott feléje közeledni: eszeveszett futásnak eredt Kutyaugatás hallatára remegés fogta el és sápadtan menekült, a merre utat látott.

A gyermekek akárhányszor üldözőbe vették. Feléje ugattak s a bolond teljes erejéből szaladt utcáról-utczára.

Éjjel, bolondok szokása szerint, kószálni szeretett. Ilyenkor sorra járt a vendégfogadókát és ott jószívű emberek kenyeret, bort vagy szivart nyújtottak neki.

Belátogatott a „Kedélyes csacsi”-hoz is, a hol mi akkor már a vacsora elfogyasztása után vigan borozgattunk. Az ember, ha mámoros kedvében van, gyakran enged meg magának számár tréfákat, kivált ha a „Kedélyes csacsi”-nál mulat. Egyik kollégám bort töltött a bolondnak s én a szódavizes üveget vettem a kezembe s mintha véletlenül történt volna, szemlefeleskedeztem a bambán reám bámuló örültet. . .

Dühösen ordított fel. Poharat el dobta és rettenetes ökleit ütése emelte. Kollégám, a vendéglős, a pinczerek hirtelen lefűltek, mert a menynyi esze volt, föltéte-

nül tönkre silányít Nehezen birtunk vele, de végre is kidobtuk. A „Kedélyes csacsi”-hoz méltó intermezzót aztán elfeledtük s már eszembe sem jutott, mikor éjfélt után haza felé menve a sötét, néptelen utcákon dudorásztam magamban, hogy „Jámbo, jámbó! Funiculi, funiculi!”

A kaland.

Egyszerre, mintha a földből nőtt volna ki, mellettem termett a bolond. Dühösen sziszegett, csikorgatta a fogait és fújt mint egy istentelen fenevad. Menekülésre nem is gondolhattam, mert hirtelen megragadt s heves védekezésem dacára is pillanat alatt a földre tepert.

— Segítsé — kiáltottam kétségbeesve — de ekkor hirtelen be fogta egyik kezével a számát és a másikkal fojtogatta a torkomat.

Minden erőmet összeszedtem, hogy lerázzam magamról, de vasmarkaiban mozcizanni sem birtam. Egyszerre nagy aléltág fogott el. Ugy tetszett nekem, mintha a halál boritaná rám sötét árnyékát. A következő pillanatban elveszítettem eszméletemet s nem tudom, hogy mi történhetett velem. Azt hiszem a rettenetes bolond halottnak vélt már és abba hagyta a fojtogatást, távozni készült. De ekkor önkénytelenül is életjelt adtam magamról, mert midőn szemeimet ismét felnyitottam, láttam, hogy emberem pár lépésre távol áll tőlem és ismét megrohanni készül.

A kritikus pillanat gyorsan működésbe hozza az agyat. Eszembe jutott, hogy ha én most kutya lehetnék.

— Istenem — hörgöttem inkább, mint sohajtottam — miért nem születtem én kutyának. De hátha megpróbálnám.

Nagy gyöngeséget éreztem tagjaimban,

de mégis hirtelen elhatározással négykézláb álltam és haragosan kezdtem morogni.

A bolond ijedten lépett hátra és rémülve tekintett felém.

A menekülés gondolata fokozta erőmet. Most hirtelen feléje ugrottam és teljes erőmből vonítottam:

— Ub—ub—aub—aub!

Rettenetes ellenségem egyszerre futásnak eredt s megsem állott az utca felső szegletéig.

Most már a meneküléshez láttam. A mint reszkető lábaim birtak, olyan gyorsan szaladtam lakásom felé a teljesen néptelen és sötét utcán. De a következő perczben rémülve vettem észre, hogy üldözőm erőleg közeledik felém. Megsejtette a gazember, hogy nem vagyok kutya.

Már a sarkamban volt, mikor kétségbe ejtő helyzetemben ismét a földre térdepeltem és teljes kutya-dühvel ugattam szembe a bolondot.

— Ub—ub—aub! aub—ub—ub! utánnoztam a csalódásig hiven az ebvilág haragos hangját.

Talán mondanom sem kell, hogy már iskolás gyermek koromban, kitűnően tudtam ugatni. Ennek köszönhetem, hogy a bolond ismét szörnyű zavarba jött. Egyszerre megállt, aztán gyorsan hátrálni kezdett s mikor látta, hogy vad morgással, fogcsikorgatással és hangos ugatással közeledem feléje, gyors futamodással szaladt meg előlem.

Valószínűnek tartottam, hogy most már hazáig szaladhatok. Annyiba hagytam hálás kutyaszerepemet és rohantam hazafelé. Még a lakásomljó messzire volt, midőn ismét meghalottam üldözőm nehéz lépteinek dobbanását.

Ha még egyszer beér — gondoltam magamban, nem lesz bolond, hogy harmadszor is kutyának tartson. A félelem megkészezte erőmet és csakugyan kutyagyorsasággal értem lakásom kapujáig. A remegés, a sietés annyira megbénított, hogy kulcsommal nem találtam a kapu zárnijásába. . . . Üldözőm sötét alakja gyorsan közeledett felém. Már-már kinyújtotta erős karjait, hogy megragadjon, de ekkor sikerült a kaput kinyitnom; a következő pillanatban beugrottam és az ajtót zárba csaptam. . .

Kivül a bolond felordított haragjában és erős ökleivel dűngéit kezdte a kaput. Rázta, ütötte és ugy dörmöböl, mintha a végső ítéletnapja kezdődne.

Most már az az aggodalmam támadt, hogy a ház összes lakóit felveri ez a dühös oklatan bolond s nekem, mint éjjeli csendhábortónak kiteszik a szűrőmet.

Hát isten neki — gondoltam magamban — harmadszor is kutya lesznek és most már nyugodtan, kellő hangnyomattal, olyan pompásan ugattam a kapu felé, mint egy becsületes és nyugalmazott házörző komondor.

A bolond annyiba hagyta a lármát és gyorsan elvonult, csakhogy ekkor a lakók künn voltak a tornáczon, az ablakokban és gunyosan kacagtak egymás között.

A helyzet tisztán állott előttem.

A bolond a hitte, hogy kutya vagyok; a józanesezüek pedig azt gondolták, hogy megbolondultam. . .

Hm, nem szeretném még egyszer kutyá lenni, fejezte be Kupak Mátyás kalandját és kihajította a borral telt poharat. . .

Tüske Pál.

Egyleti élet.

A *Dávid Ferencz* egyet ifjúsági köre folyó hó 22-én szombaton d. u. 6 órákor közgyűlést tart az unitárius főiskola 10 sz. termében, melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk, s kérjük megjelenésüket.

Tóth Ernő
elnök.

Barabás István
h. titkár.

Lóversenyek.

Az alsó-zsuki lóversenyek **szeptember 30., október 7. és október 14-én fog-nak megtartani.**

Mind a három verseny alkalmával Kolozsvárról különvonat fog indulni

déli 12 óra 15 perczkor.

A vasuti jegy ára oda és vissza, mely egyúttal **beléptijegyül** is szolgál:

I. oszt. 4 kor.

II. oszt. 3 kor.

III. oszt. 2 kor.

Indul A.-Zsukról délután 5 ó. 8 p.-kor. Érkezik Kolozsvárra 5 ó. 45 p.-kor.

Passe-partout jegyek ára 3 napra való érvényességgel urak részére 20 korona.

Passe-partout jegyek ára 3 napra való érvényességgel hölgyek és katonatiszt urak részére 12 korona.

Passe-partout jegyek ára 1 napra való érvényességgel urak részére 10 korona.

Passe-partout jegyek ára 1 napra való érvényességgel hölgyek és katonatiszt urak részére 6 korona.

Helyszínen váltott belépti álló jegyek ára kocsin érkezők részére 1 kor.

Helyszínen tribün-jegy ára kocsin érkezők részére 2 kor.

Páholy, első- és II-ik sorban 20 kor. Páholy III-ik sorban 6 kor.

Kolozsvárról a külön vonattal érkezők a tribünt 1 kor. ráfizetéssel vehetik igénybe.

Páholy és passe-partout jegyek előre válthatók Hirschfeld Sándor üzletében.

Az első nap programja a következő:

I. Első oszt. állami ménék versenye. Vadászverseny.

II. Magyar Lovar-egylet díja. Akadályverseny 1000 korona.

III. Másod oszt. állami ménék versenye. Vadászverseny.

IV. Zsuki díj. Földmiv. miniszter díja. Akadályverseny 2000 korona.

V. Harmad oszt. állami ménék versenye. Vadászverseny.

A kolozsvári Nemzeti Színház sorsa.

Budapest, szept. 21.

Egyik munkatársunk ma fölkereste *Dezeredy* Viktor miniszteri tanácsost a belügy-miniszteriumban és megkérdezte, mennyiben áll a kolozsvári Nemzeti Színház ügye, illetőleg igaz-e az a híresztelés, hogy a belügy-miniszter már döntött volna a színház bérbeadása dolgában.

A miniszteri tanácsos ur kiváló előzékenységgel fogadta munkatársunkat és a következőket mondá:

Szó sincs róla, hogy már döntött volna a kegyelmes ur. A miniszter ur azonban arra az álláspontra helyezkedik, hogy eskis az új színház építésével kapcsolatosan tárgyalhat az ajánlkozókkal. A ki tehát a színházat megkapja, annak ez alapon kell számolnia. Az is kétségtelen, hogy az új színház építésének terve kizárja azt, hogy a régi szub-

venczió a teljes összegben megadassék, mert hiszen az állam által adandó kölcsön és annak amuitása oly teher, melyet nem viselhet a régi feltételekkel. Nagyon fűvös volna, ha Kolozsvár városa is, mint a többi városok, több áldozattal járulna a teher viseléséhez.

Örvendetes dolog kétségkívül, hogy már is több ajánlkozó jelentkezett és pedig komoly ajánlók, sőt még mások is bejelentették, hogy szintén ajánlkozni ígnak. A miniszter ur bizonyára tekintettel lesz arra, hogy olyan ajánlkozó kapja meg a színházat, a ki minden tekintetben biztos garanciát nyújt, hogy szakavatottan és a közönség igényeinek megfelelően vezesse a színházat.

Szomorú példánk vannak, hogy sokszor az igazgatóknál rövid idő alatt kimerül az anyagi erőforrás, mások pedig — igen képzett, jeles tehetségek — csakhamar elvesztik a fejüket. Kipróbált, gyakorlott erő, mely megfelel a feltételeknek is, mindenestre előnyösebb a színházra.

Munkatársunk ama kérdésére, hogy *Bölyny* intendáns ur beadta-e már ajánlatát, a min. tanácsos ur azt felelte, hogy *még nem*.

SHNHÁZ.

„A rezervisták” tegnapi előadása igen kellemesen szorakoztatta a színházi publikumot. A mulatságos helyzetekben bővelkedő darab jó előadásban került színre tegnap is s a közönség ugyancsak nem fukarkodott tapsaival és elismerésével, a melyből minden nagyobb szereplőnek kijutott. A sikereken Komlósi Emma, Dezséri, Bónis, Leővey, Krasznay, Szakács, Váradi, Kassai osztoztak, a mennyiben szerepeket egyen-egyen jól exequáltak és sok derűt keletkeztek a nézőtérben.

Színházi hírek. A nyári szinkörben már csak egy pár előadás lesz. Holnap lesz az utolsó vasárnap előadás, mely alkalommal délután a Kövessy Albert népszerű énekes bohózata, a „Vígczék” kerül színre, este pedig a Zola „Pálinka”-ját ismétlik meg. A jövő hét közepén lesz az utolsó előadás, mely után két nap szünet következik s szombaton, e hó 29-én nyílik meg a téli színház, a *Hunyady* László opera előadásával.

Ripp van Winkle. Hétfőn Planquettónek ez a bájos zenéjű operettje kerül színre Székely Irónnal, Kassayval, Miklósyval, Leőveyvel és Mezeivel a főszerepekben.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, szeptember 22.

— **A kir. kuria új tanácselnöke.**

Kolozsvár előkelő, s főleg jogász köreiből nagy örömet keltett egy ma érkezett hír, mely arról szól, hogy *Sebestyén* Mihály kuriai bíró, a király tanácselnökévé nevezte ki. Sebestyén jó évekkal ezelőtt kir. ügyész volt a kolozsvári törvényszéknél, s egyik legtekinélyesebb alakja volt már akkor a magyar judikaturának. Magas állásába való ki-nevezése osztatlan meglepéssel találkozik. Az új tanácselnök, a ki eddig az első büntető tanácsban a sajtóügyek referense volt, egyik legképzettebb és ügybuzgó tagja a ma-

gas testületnek. Ezt méltányolta benne az igazságügyminiszter is, a midőn a hivatalos sorrendtelőlözve, első helyen terjesztette fel kinevezés végett ő Felségéhez. Az új tanácselnököt, a kit tegnap a kuria tagjai őszinte örömmel üdvözöltek új méltóságában, a második büntető tanácsot fogja vezetni, a melyet Andrásovics Béla nyugalmába vonulása óta, mint helyettes vezető.

— **A holozsvári pályaház kiépítése.** Rendkívül érdekes verseny tárgyalás folyt le tegnap Budapesten a Máv. igazgató-ságánál a kolozsvári vasuti pályaház kiépítésére. Az Államvasutak ugyanis elkészítette a kiépítés terveit, azonban az építési költségek megállapítását a vállalkozókra bízta.

Ennek dacára nagyon kedvező eredmény érte el és az árak, melyeket ajánlattevők tettek, egymást nagyon megközelítik. Összesen tíz építész vett részt a pályázatban. Egyet az előírt kellékek hiánya miatt vissza utasítottak. A 9 pályázó ajánlata a következő eredményt tünteti fel:

1. Nagy és Deretel, Kolozsvár	413,367 kor.
2. Mendel és Fried, Budapest	420,045 kor.
3. Tandler és társai, Kolozsvár	427,964 kor.
4. Hirschfeld Lajos, Kolozsvár	437,925 kor.
5. Reményik Károly, Kolozsvár	443,631 kor.
6. Kocsis, Smiel és tsai, Kolozsvár	448,603 kor.
7. Grünwald és Schiffel, Budapest	454,437 kor.
8. Velits Hugó, Budapest	469,893 kor.
9. Deutsch és Léderer, Budapest	478,127 kor.

A pályázat eredménye fölött az államvasutak igazgatósága közelebből fog dönteni. Valószínű, hogy a legelőnyösebb ajánlattevő nyeri, a mennyiben nemrég ugyanők végeztek be megelégedésre a műhelyház építését is.

Mint látható a 9 pályázóból 4 czóg kolozsvári.

A vállalkozó köteles még ez évben 75 ezer frtra. menő munkát teljesíteni.

Az épületnek mindkét szárnyát tovább építik, de nem hozzák az utca tengelyébe, mint az a közökhajts szerint tervezve volt.

— **Női arcképek a huszkoronás bankjegyeken.** Nem érdektelen az, a mit egyik bécsi lap újságol. E szerint mindegyik női fej a huszkoronásan egy-egy élő hölgy arcképe. És pedig a magyar oldalon látható barna hölgy Flittner Frigyes dr.-nak, az osztrák-magyar bank budapesti főintézete, főnökének a felesége, a szőke hölgy pedig az osztrák oldalon Kaizl dr. volt osztrák miniszter neje.

— **Hid-mizeriák Kolozsvárt.** Kolozsvár belterületén átvezetett malom árkon, — mint tudva van — több rendbeli rozzant állapotban lévő fahídon történik a közlekedés a folyó jobb és bal partja között. Ilyen hidak vannak a Nép, a Gyár, a Linczeg, a Sétátér, a Kenyér, a Szappan és a Zsidó-templom utcák végpontján. Egyik rozszantabb, mint a másik; izléstelen és o'romba valamennyi. Hogy izléstelenek, még nem volna nagy baj: ámde baj az, hogy azok nagy részén a közlekedés életveszélyes. Ilyen többek között a Gyár-utcai hid, mely a Sétátérre vezet. Ennek az egyik oldala már lecsakadt s ma holnap az egész hid a folyóba zuhan. Ma holnap erre a sorra jut a többi is. Tudomásunk van arról, hogy a mérnöki hivatal már évek előtt terveket készített a régi fahidaknak vasszerkezetű hidaikkal való kicserélésére. A törvényhatósági bizottság tárgyalta is a tanács erre vonatkozó javaslatát, melyet *pénz hiánya (?)* miatt levett a napirendről.

Hát az kétségkívül igen kényelmes elintézés napirendre térni valami felett, mert ez sem pénzbe sem bölcsességbe nem kerül, ámde a mikor ezek a hidak egymásután kezdenek a folyóba zuhanni, akkor már a napirendről való levételekkel nem lehet segíteni rajtuk. Midőn a gyár-utcai hidon fenyegető katasztrófa felhívjuk a hatóság figyelmét, egyben kérjük is a tanácsot, hogy ezen hidnak jókarba helyezése iránt haladéktalanul intézkedjék s tegyen egyidejűleg újabb és sürgős előterjesztést a törvényhatósági bizottsághoz, hogy a vasszerkezetű új hidakra vonatkozó előterjesztést vegye komoly tárgyalás alá s a javaslatot emelje határozattá, mert valójában szégyenletes dolog ilyen izléstelen hidakat fenntartani, a melyek ezenkívül veszélyesek a köz- és életbiztonságra.

— **A szabadságharcban részt vett utolsó Bethlen halála.** Tegnap már említettük, hogy a magyar szabadságharcban részt vett 21 Bethlen gr. közül az utolsó is kiszenvedett.

A 21 Bethlen között testileg ő volt a leggyengébb szervezett, mégis az ő szervezete birt legtovább ellent állani az idők viharainak.

Bethlen Gábor gróf 1821-ben született. Rokonszenves, kellemes modoru, nagy műveltségű férfi volt. A művészetet, mint a legtöbb Bethlen, ő is pártolta. Liszt Ferenczel a legjobb barátságban élt. 1846-ban rávette a Maestrót, hogy Kolozsvárra jöjjön vendégszerepelni. Liszt ekkor járt Kolozsvárt legelőször. Másodszor és utóljára 1878-ban volt, midőn a szegedi árvízkarosultak javára rendezett hangversenyt.

Behlen Gábor gr. az 1848-ban megalkult magyar kormány felszólítására hivatalot vállalt. Főispánja lett Zaránd vármegyének. Itt állását az utolsó pillanatig megtartotta s állását csak akkor hagyta el, a mikor az oláhság minden oldalról fel volt bujtogatva, a magyarokat irtgalm nélkül, vadállati kegyetlenséggel ölték s midőn már nem állt rendelkezésre semmi erő, melylyel a rabló csordákat megfékezni lehetett volna. Ekkor Debreczenbe ment s mint a főrendi ház tagja, jelen volt az ápril. 14 nevezetes gyűlésen. E miatt a fegyver letétel után ő neki is lakolni kellett s csak az általános amnesztia hozta meg részére a kegyelmet.

Ez időtől kezdve elvonult a közélettől. A 60-as években Kolozsvárt a hol mindig a legkellemesebben érezte magát ismét feltűnt s a társas életben huzamos ideig szerepelt.

Azontul visszavonulva élt s az erdélyi főurak társas mozgalmakban ritkán jelent meg. Politikával egyáltalán nem foglalkozott a társadalmi élet érltktetése sem igen érdekelte őt.

Utolsó napjainak bekövetkezését érezvén, vissza vágott Kolozsvárra, itt óhajtott, a hol ifjúsága legszebb álmaít szőtte, élete utolsó napjait is leélni. Nem régen, hogy hazajött és a Jókai-utczában, a br. Bornemisza házában lakott. Itt szenvedett ki, innen vitték el tegnap este ki a pályaházhoz, hogy Nagy-Teremiben a családi sírboltba helyezték.

Mielőtt elszállították volna, imát és bucsu beszédet tartott felette dr. Bartók György, ev. ref. püspök.

A utolsó istentiszteleten a gr. Bethlen, Gr. Bánffy, gr. Eszterházy, br. Zeyk, gr. Teleki, br. Wesselenyi családok tagjai s azok rokonságai megjelentek a gyászsháznál.

Az elhunyt életéből még a következő érdekes és tanulságos dolgokat jegyeztük fel. Gr. Bethlen Gábor katolikus ágból származott. A Fejérvataki László által írt s 1888-ban „Magyar nemzetiségi zsebkönyv”. Főrangú családok I. kötet 54 lapján olvasható, hogy dédatyja gróf Bethlen Samuelt 1780 volt. Nagy atyja gr. Bethlen József Erdély kincstárnoka. Nagyanya gróf Zichy Josefa

rest fogadta, aztán a szép Konstanszot és utódjára Dysart századost, aki a legboldogabb embernek látszott lenni a világon, mint hogy tényleg annak érezte magát.

Senki sem volt meglepetve midőn látták, hogy sir Ausztin megcsokolta Mercedest. Madame Suarez mosolygott, amint azt mondta magában — „Tehát a detektív munkának ez volt a vége!”

Konstansz mosolyogva nézett a jegyesére.

— Ezen szivemből örülök — mondá — Ausztin nem találhatott volna szebb, jobb és ügyesebb feleséget.

Gratulációk és szíves köszönések várakoztak Konstanszra a régi barátaitól, a kik örömlüket fejezték ki a visszatérésén. Nemsokára a Vikáriust és Anderson urat jelentették és azok szintén a legmelegebb és őszintebb baráti szeretettel üdvözölték.

Lady Laurayne kissé távol ült tőlük, halványabb volt mint rendesen, mély és sötét árnyékkal a szemei alatt. Mindenki sajnálta az ő természetesen látszó bántódásáért és csalódásáért és éppen olyan természetesen találták, hogy ő halgatag és lehangolt legyen mint azt, hogy Konstansz jókedvű és boldog legyen.

Ő ladyágu ugyan azon este szavát tartotta, Konstanszot a saját szobájába hivatta és elmondta a végrendelet történetét.

Miután Konstansz hallotta melegebben érzett a mostoha anyja iránt mint azelőtt. Több pathosz és méltóság volt lady Lauraynen és kevesebb mesterkélt és hazugság.

— Konstansz én egészen a hatalmad-bau vagyok — mondá alázatosan, midőn bevezette. Ha meg akar sz büntetni, nem kérek könyörületet de én azt gondolom, hogy te megbocsátás nekem, mert az atyád felesége voltam és én szerettem őt.

csillagkeresztes hölgy. Az elhunyt atyja gr. Bethlen József volt, kitől a szivjóságot örökölte, anyja pedig Haller Borbála grófné, kitől a Halleroket jellemző erélyt és szívósságot nyerte, mely tulajdonság élete végeig jellemezte az öreg urat.

Katolikus család letére a 70-es években nejevel együtt kitért és áttért az ev. ref. vallásra.

Mint reformátusok, példás szeretettel csüngtek egyházuk sorsán s a hol tehették, ennek ügyét anyagilag is előmozdítani igyekeztek. Különös buzgalmat és áldozatkész-tegtséget fejtettek ki tekintetben Bethlen Gáborné grófné, ki folyton betegeskedő férje oldala mellett a távolból is állandóan figyelemmel kísérte az ev. ref. egyház érltketését és mindenütt adakozott anyagi erejükhöz mérten, a hol szükségesnek láttá.

A vallásos érzületű nemes grófné a mult évben is, a mint értesült a protestáns szeretház szervezéséről, azonnal nagyobb alapítványt küldött ennek közléjaira. A nagyteremi ev. ref. egyház megerősödését a grófné egyháza iránti szeretetének és nemes áldozatkészségének köszöni.

Sokak előtt rejtély az, hogy a gróf miért vonult annyira vissza a közélettől, hogy jóformán csak jótékonyága révén halottak róla s nejeről néha-néha.

Ha leírjuk az okot, mindenki meg lesz illetődve.

A gróf **25 esztendőn** keresztül szenvedett makacs gyomor bajban. A legkitünőbb orvosok sem tudták gyökeresen meggyógyítani. Gyomórán naponta mosási műveletet vittek véghez.

Tizenhat házi orvosa hunyt el gyomor-bajának 25 évi kezelése folyamán.

E betegségből kifolyolag állandó idegességben szenvedett, igen gyakran ingerlékeny volt, s ez kényszerítette őt emberek társaságától visszavonulni. Könnyvek és hirlapok képeztek szorakozását. Életét neje a nemeslelkű és vallásos érzületű nő édesítette meg, ki a legnagyobb gyöngédséggel, a legpéldásabb önfeláldozással ápolta férjét. E gyöngédségről, szeretetről és önfeláldozó ápolásról fogalmat szerezhettünk, ha elgondoljuk, hogy ily beteges test mellett csak is leggyöngédebb legmondosabb ápolás biztosította e hosszú életkort.

Az özvegy grófnőhoz a kolozsvári orsz. tört. ereklje muzeum is részvét sorokat intézett férje elhunytá alkalmából és miután a Bethlenek 48—49-re tartozó családi iratai az ereklje muzeum levéltárában őriztetnek felkérte, hogy az utolsó szabadságharczabeli gr. Bethlen arcképét és meglevő s a nagy időkre tartozó iratait a jövendő számára leendő megőrzés végett átengedni sziveskedjék. (K.)

— **A csodadoktor.** Messze földön nagy híre volt Tápai Mihály uramnak a czivisek birodalmában. Ő maga is egyszerű, de jómodu czivisember volt és Isten a tudója: hogy, hogyan nem ragadt rá az a töméntelen sok orvosi tudomány, a melynek hírére nemcsak Debreczen környékéről, de még Bécsből is zarándokoltak hozzá a súlyosabbnál-súlyosabb betegek, a kikre már az orvosprofesszorok is rámondták az áment. Tápai uram csak megtapogatta, egyszer-kétszer az ábrázatába nézett és menten tisztában volt a betegség mivoltával, de még a gyógyítási módjával is. Nem írkált ő tincturákat, meg unguentumokat és más efféle patikaszereket, hanem maga odaállt a tüzhely mellé és pár krajczárért olyan orvosságot kavart, hogy a lábfejű elvetette tőle a mankóját, a tüdőbajos megszűnt vért köpni, a gyomorrákos étvágyt kapott, sőt a haladók egyszerűen felváltak a betegágyából, mintha soha semmi baja se lett volna. Legalább így beszéltek azt azok, a kik Tápai Mihály uramat közelebből ismerték.

Egy fiatal leány története.

— Angol regény. —

A *Lauri szerzőjétől.*

Az „Ellenzék” részére fordította: **AMICA.**

XLIII.

(Folytatás.)

(88)

— Austin, ha te azt mondod, hogy reám bízod a dolgot, én rögtön megtudom neked a határozatomat mondani. Én azt kívánom, hogy az egész dolog legyen elfelejtve és semmiféle vizsgálat ne történjék; a nyilvánosság engem bántana és szomorítana. Most mindennek vége és nagy baj sem történt, kivéve, hogy Lance és én egy, olyan keserű lecczét tanultunk, a mit semmi egyéb nem tudott volna bennünket megtanítani. Lance, ugye-e egy véleményen vagy velem?

Dysart százados azt kívánta, hogy bár a bűnös férfi lett volna és hogy neki hatalmában állott volna azt megbüntetni; de nem nyilvánította. A Konstansz kívánságának nem mondhatott ellent.

— Konstansz, bár mit határozol, bele-nyugszom — mondá némi sajnálkozással.

— Tudom, hogy azt teszed — válaszolá Konstansz. Tehát, Austin, az én határozatom ez — ne bolygassuk a dolgot. Ha gonosz indulatú cselekedet volt, én megbocsátom; ha véletlenségből történt, akkor nincs mit megbocsátanom. Az okmányt az Anderson ur kezébe helyezem és tudatom vele, azt a kívánságomat, hogy semmiféle tudakozódásokat és vizsgálatokat nem kell tenni.

Meg tette, a mit mondott és az ügyvédek kénytelen volt a kívánságának engedni; de lelkeben, éppen mint a Vikárius lelkében egy bizonyos meggyőződés képződött, a mit soha sem lehetett megrendíteni.

Konstansz várekozt a teljesebb részletekre. Őmig Mercedessel találkozott.

Mindnyájuknak a boldogsága teljes volt, mindőn Austin, türelmetlenségében, hogy mindenki tudja ami történt, Madame Suarez-t Konstanszhoz vitte és ők annak az emlékeztetés napnak a hátra levő részét együtt töltötték.

A következő napon sir Austin meglátogatta sir Dysart Tamást és elmondta neki a jó újságot.

— Én nem értem ezt a dolgot — mondá a pénzsóvár báró. Az okmány elve-szésének és megtalálásának a története zavaros előttem. Mutassák meg azt a végrendeletet és akkor elhiszem.

Sir Austin kivette a belső oldalcsébjéből a pergament és elibé tette. Midőn az öreg ur saját maga elolvasta, hogy Konstansz Hildropnak az örökösse volt, hajlandónak érezte magát a szeretőkre atyai áldását adni.

— Mindig az volt az akaratom, hogy fiam gazdag leányt vegyen el — mondá; mert ezen a világon a legigazabb barát a vagyon.

Sir Austin azt sürgette, hogy az egész társaság menjen vissza vele Broomba. Az anyja — mondá a madame látogatásának nagyon fog örülni és természetesen, hogy Konstansznak és a jegyesének menniök kell. Ő nem fogad el tőlük visszautasítást; nem szabad — mondá — további egyen-telenségnek lenni köztük; mindnyájuknak boldogának kell lenni.

És így, egy vagy két nap múlva az egész társaság Broomba indult. Sir Dysart Tamás is meg volt hívva; de ő nem fogadta el a meghívást ez alkalommal.

A vendégek megérkezését Mercedés és lady Larayne türelmetlenül várták. Sir Aus-

tin irt az anyjának, hogy az általa tett meghívásokat tudasa a vele és megkérte, hogy a szükséges előkészületeket tésse meg és érkeztüknek az óráját sürgönyileg tudatta, hogy a kocsit a kellő időben a Ravelstoni állomáson legyen.

Mercedés boldogabb volt, mint a milyennek gondolta valaha tud lenni.

A félt nehézségek eltűntek és örömmel tapasztalta, hogy lady Laurayneban egy kis változás történt, kinek jellemén már meg is látszott, hogy az a keserű leccze, melyet kapott, hasznára szolgált.

Ő ladyága a leány vállára tette a kezét.

— Mercedés — mondá, elhatároziam, hogy Konstansznak mindent megmondok; ő előtte semmit sem titkolok el. Ez nemcsak a lelkiismeretemet fogja megkönnyíteni, de a legbőlebb lépés lesz, a mit tehetek. Felesleges mondanom, hogy kemény feladat tesz; de érzem, hogy meg kell tennem. Különben is eljöhethet egy idő múlva mindennek dacára, tudakozódni és vizgálódni kezdené és ki tudja megmondani, hogy mi történhet?

— Minden tekintetben ez volna a legjobb és legbőlcsebb cselekedet — mondá Mercedés.

— És édesem én azt rögtön meg fogom tenni. A mostani függőben létem nem tudom elviselni és ha nehézséggel találkozom, maga segítségemre lesz, ugye?

Mert az utobbi időben lady Laurayne megtanulta Mercedest szeretni és benne bízni és a leány igazi vigasztalás forrása lett.

XLV.

A köszönés szívből jött midőn a vendégek Broomba érkeztek.

— Egész invázió ugye anyám? mondá nevetve Ausztin.

Lady Laurayne legelőbb Madame Sua-

Történt pedig 1898. február havában, hogy Nagy Sándor uram portáján a torkát fájditotta mindkét gyerek. Nosza hamar Tápai Mihály után, a kinél jobban a feleser se ért az ilyenfajta nyavalyákhoz. Tápai gyógyította is a kis Nagyokat, de azok (az ördög tudja, hogy esett?), két hét múlva ott fektüdtek egymás mellett a lágy homoku hortobágyi földben. Így esett aztán, hogy a hatóság rátette a kezét Tápai Mihály uram tudományára és noha kitünt, hogy a Nagy gyermekeknek nem ő okozta a halálát (beadván nekik olyan orvosságot, a mely se nem használt, se nem árt), mégis törvény elé került közegészség elleni kihágás miatt és ezért 10 napi fogházra átváltoztatható 100 ft. pénzbüntetésre ítélték, mit a tábla 6 napra átváltoztatható 60 frtra szállított le és az orvosi tudományok gyakorlásától, súlyos büntetések terhe alatt, szigorúan eltiltotta. A kir. kuria ma, Kelemen Mór bíró előadása alapján ezt meg is erősítette.

— **Probat Emil** lovag, tábornaszernagy, nagyszabasi hadtestparancsnok, a ki tegnap Kolozsvárt időzött s részt vett a Stojnavlievics Milos tábornok temetésén — ma reggel a gyors vonattal kíséretével együtt visszautazott Nagyszabasi. A hadtestparancsnokot a vasúti állomáshoz lovag *Mayer* Edmund altábornaggyal élén sok törzs tiszt kísérté ki.

— **Választási mozgalmak.** S.-Szt-Györgyről írják, hogy a választási mozgalmat Háromszéken a néppárt indítja meg a központból. A kézdí-vásárhelyi kerületben akar szerencsét próbálni. E célból e hónap végén két népgyűlést fog rendezni a kerületben, a melyen Molnár János, Major Ferenc és Kálmán Károly országgyűlési képviselők fognak beszédeket mondani.

Alsó-Fehérmegye központján, N.-Enyeden még csak a fehér asztalok körül foglalkoznak a jövő választás esélyeivel. Első sorban a n.-enyedi mandátumról folyik a legtöbb szó.

Török Bertalan, jelenlegi képviselőt szeretik is, nem is. A polgárság körében az az ellenvetés ellene, hogy a város érdekében vajmi keveset tett, pedig ugyancsak ráférne egy kis magasabb protekció. Azért egy befolyásosabb embert szeretnének jövőre a parlamentbe küldeni. Lehet különben, hogy Török Bertalan is megunta a képviselőséggel járó dicsőséget s más teret keres ámbíciójának a kielégítésére.

A m.-igeni kerületre nézve, mint egész biztosat, beszélnek, hogy a jelenlegi képviselő, Szócs Pált nem fogják jövőre megválasztani. Helyette valószínűleg Izsó Bálint kamarás kerül be a parlamentbe.

A maros-újvári kerületben nem hallszik még semmi. Itt a választási mozgalom nem is fog nagyobb hullámokat vetni, mert tekintettel a m.-újvári hivatalos szavazatokra az lesz jövőre is képviselő, kit a központ jelöl.

— **Gróf Majláth Gusztáv püspök.** mint már írtuk, e hó 24-én Szamosújvárra megy. Innen a főpárp. k. Kornis Viktor látogatására Szt.-Benedekre utazik s Deésre e hó 26-án érkezik meg. Ezzel kapcsolatosan megemlíti, hogy ma este Kolozsvárra érkezik és holnap a kegyesrendiek templomában gyóntatást végez.

— **Kitüntetett tanár.** Cs. Papp József tanárt, a jeles danteológust a firenzei Societa Dantesca Italions rendes tagjául választotta.

— **Katonai szemlék.** A városi tanács tudatja, hogy az idei katonai ellenőrzési szemlék az illetékes kiegészítő parancsnokságokkal történt megállapodás szerint a hadsereghez tartozó tartalékos legénységgel f. évi október hó 15., 16., 17., 18. és 19-én, a honvéd legénységgel pedig f. évi október hó 8., 9., 10. és 11-ik, napjain és pedig mindenkor reggel 8 órakor kezdődőleg fognak megtartani.

Az ellenőrzési utószemle a hadseregbeliekre nézve a cs. és kir. 51. számú hadkiegészítési kerületi parancsnokság irodájában (különsz. utca 8. sz.) f. évi november hó 10. 11. és 12-ik napjain, a honvédségbeliekre nézve pedig a m. kir. kolozsvári 21-ik honvéd kiegészítő parancsnokság irodájában (közép utca, honvédlaktanya) f. évi november hó 28., 29. és 30-ik napjain fog megtartani, mely alkalommal a föellenőrzési szemlékről történt elmaradás büntetés terhe alatt igazolandó.

— **Az új bankók ellen.** Nem tetszik a magyarországi nemzetiségeknek, hogy az új, koronás bankjegyek az egyik oldalon kizárólag magyar szöveggel jelennek meg. Sajtójuk napok óta tüzet és kénkövet szór az Osztrák-Magyar bank ellen, a horvát ellenzék német lapja pedig követeli, hogy az Osztrák-Magyar Bank horvátországi fiókjait *erőszakkal* kell megakadályozni abban, hogy az új bankjegyeket mostani szövegezésükben horvát területen kibocsássák, ha pedig ez sem használ, a bíróság előtt kell felelősségre vonni az Osztrák-Magyar Bankot.

— **Az új pénz.** A forintokra szóló jegyeknek koronajegyekkel való helyettesítése a mai neppal inauguráltatott. Ezzel a valuta szabályozásban további haladást konstátálhatunk. Miután az öt-forintos államjegyek egy részt ötkoronás darabokkal már pótolták, most már csak a többi államjegy bevonása és azoknak koronás jegyekkel való pótlása van hátra, ami alkalmasint a jövő év elején fog megtörténni. Nagyon valószínű, hogy 1901-ben a jegyforgalom már teljesen átlesz alakítva és a forgalom akkor csupán koronás jegyekből fog állni.

— **Esküdtészeki tárgyalás.** A harmadik évnegyed tárgyalási sorozatának utolsó ügye került ma az esküdtészek elé.

Halált okozó súlyos testi sértés került a kir. törvényszék elé.

Freye Miklós felső-szovát lakos a vádlott. Halált okozó súlyos testi sértéssel van vádolva.

A vád tárgya ez: Freye Miklós Felső-szovát községben 1900 augusztus 29-én saját házastelkén nejét, Krisán Szánfrát szénagyűjtés közben három águ vasvillával megdobta. A tettes férj a boglyán állt, a nő pedig a boglyától 5 lépésre.

A háromágu vasvilla az asszonyt oly szerencsétlenül találta, hogy az egyik ága a villának a szemébe behatolt s anyakszirtig furdott az agyvelőn keresztül, a másik ága pedig a fülén hatolt be.

Ennek következtében a szerencsétlen asszony szörnyen halt, férje pedig Freye Nikuláj vizsgálati fogságba került.

A kir. törvényszék így alakult meg:

Elnök: br. Szentkereszty Zsigmond, kuriai bíró.

Szavazó bírák: Csizsér Károly és Stefáni Elek.

Jegyző: Szőke Lajos.

Közzéadó: dr. Göllner Béla.

Esküdtek: Geréb Márton, br. Mansberg Sándor, dr. Nyíredy Géza, Bojái Sándor, dr. Nagy Károly theol. tanár, dr. Bogdán Péter, Akeszman Albert, Szegő Ede, Bíró Lajos, Esztégar Kristóf, Ritter Gusztáv, Kaukál Ferenc.

Pótesküdték: Kajetan Endre, Benyovits István.

Tolmács dr. Tauber Kornél.

A vádlott és tanak kihallgatása után a kir. ügyész felteszi a kérdést, melynek módosításához a védő is, az esküdtek is javaslatot tesznek.

A kir. törvényszék déli fél 1 órakor visszavonul a felteendő kérdések megállapítása végett.

A bíróság a kérdéseket megállapítván, dr. Göllner Béla előterjesztette a vádbeszédet, elmondván, hogy vádlott testvérével együtt a halál okát az anyakönyvezető előtt eltilkolni igyekezett.

Azt mondták t. i. hogy az áldozat részegen a boglyára egy létrán igyekezett fel és a lecsúszott vasvillára ráséett.

A bíróság vizsgálata alapján azonban vádlott beismerte, hogy miután az asszonyt szidalmazta, ő a boglyáról erős felindulásában az asszonyt a vasvillával megdobta. A vizsgálat megállapította azt is, hogy az asszony a férjét folyton szidalmazta, ezuttal tehát nem volt oka a kitörésre.

Védő ügyvéd dr. Deák Albert felemlíti, hogy a férjénél 17 évvel idősebb asszony 19 éven keresztül szidalmazta a férjét. Tette azért, mert övé volt a vagyon. Ez alkalommal az asszony 1 pohár híjával egy liter pálinkát ivott meg és két ízben is szidalmazta a férjét, a ki a boglyát rakta, a férj a mint a szénát rakta, az asszony felé akart fordulni, kicsúszott kezéből a villa és a boglya alatt álló áldozatot szerencsétlenül érte.

Kéri védenézére a büntelenséget megállapítani.

A vádló és védő viszonzulásai után jegyző ismét felolvasta a kérdést és u. n. egy-negyed 2 órakor az esküdtészek ítélethozatalra vissza vonult.

Az esküdtészek gondatlanság által okozott emberölés vétségét állapította meg, a melynek folytán a törvényszék a btk. 290. §-a alapján 1 év és 8 napi fogházat mért ki. Vádoló és védő fellebbeztek. Vádlottat ideiglenesen szabadlábra helyezték.

— **Brassó-Kronstadt.** Brassó ből írják nekünk: A városi képviselőtestületnek ama határozata dolgában, hogy Brassó hivatalos neve Kronstadt legyen, a magyar képviselők főlebbezése következtében a megyei törvényhatóság fog dönteni. Ennek az ülése október hónap elején lesz a vármegyei főispán elnöklésével. A megye alispánja szász, a törvényhatósági tagok nagy része is szász meg román. Az utolsó szó azonban a kormányé.

— **A székely-keresztúri állami tanítóképző** intézet 30 éves működését az 1899/900 iskolai évvel fejezte be, miert is a sz.-keresztúri tanítványok elhatározták, hogy az intézet összes volt tanítványait (számuk 519) közös találkozássra hívják meg f. évi november hó 7-ére. Belle László a rendező bizottság jegyzője (Székely-Keresztúron) kéri az intézet volt tanítványait, hogy az ünnepélyen megjelenjenek és hogy október 15-ig jelenlegi állomásuk helyét s alkalmaztatásuk, állásuk minőségét tudassák vele. Együttal kéri, hogy az elszállásolás iránti intézkedés végett érkezésük napját is tudassák.

— **Új ev. ref. lelkesz.** Király Béla a Marosvásárhelyt megjelenő Egyenlőség cz. napilap szerkesztője az ág. ev. teológiát vé-

gezte és papi oklevelet is nyert. Mellének gyöngösége miatt azonban nem lehetett pap. A fiatal ember rendkívüli tehetséget árukt el a hegedülés terén s mint jeles talentumot, még Liszt Ferencz ajánlotta, a külföldi előkelő köröknek, mely ajánlat folytán Viktoria angol királyné előtt is játszott a művész. Bejárta Franciaza, Németországot, Angliát és Amerikát s hegedűjével mindenütt hangversenyeket adott s kenyerét megkereste. Ekörut alatt testi szervezete is megerősödött s nemrég visszatért hazájába és mint szerkesztő, Marosvásárhelyt alkotott magának munkaköré.

A sokat tapasztalt férfiú közelebből azzal a kérréssel fordult az ev. ref. püspökhöz, hogy az ev. ref. papi képesítés megszeresére jogosíttassék, mert az esetben áttér az ev. ref. egyház kötelékébe s mint ez egyház lelkesze óhajt működni. Az erdélyi ev. ref. egyház tanács a kérelem teljesítése körül elvi akadályokat nem lát. Csupán a két egyház papi minősítése közötti különbséget kell megállapítani és folyamodó által pótolni s akkor Király Béla megbízható lesz, bármely ev. ref. eklézsiába.

— **Requiem.** Stojasavljevics Milos tábornok lelkiüdvéért ma a görög keleti templomban requiem volt, melyet Rosiescu Tullius pontifikált nagy segédlettel. A requiemben az összes tisztikar jelen volt.

— **Egy katona afér epilógusa.** Egy budai hadbíróság a minap hirdette ki az ítéletét K. L. és L. M. szekerész önkéntesek előtt, kiknek szereplése abból az ügyből ismeretes, hogy a szabadságot a fővárosban töltő Ujhelyi huszár főhadnagyt e hó 2-án nyilvános helyen inzultáltak és végül igazolásra szólították föl. Az igazolás ugyanazon éjjel megtörtént az Angol királynő szállodában, a hol a főhadnagy lakott. Mindjárt az igazolás után Ujhelyi főhadnagy a szálloda személyzete előtt arcuzl vágta a két mámore önkéntest. Másnap párbaj volt a főhadnagy és az önkéntesek között, melynek kiemellete ismeretes. A hadbíróság a két önkéntest egyenként 35 napi szigorú fogságra, a tizedesrang, valamint a tisztirang elvesztésére és 2—2 évi pótszolgálatra ítélte.

— **Magyar buza Amerikában.** Ismeretes, hogy a magyar buza sikértartalma folytán legelső minőségű az egész világon. Az amerikaiak gyakorlatilag kipróbálták ezt az igazságot s most meg akarják honosítani hazájukban is a magyar buzát. Ugyanis a filadelfiai és a baltimorei vetőmag-állomás több évi kísérletei alapján megállapította, hogy egyedül a magyar buza térszójának van az az ösztartató ereje, melyből a cukrázások dolgoznak. És mivel a magyar buzából öröklött ugynévezett lánglisztel konkurálni akarnak, elhatározták a termelők a magyar buzával való vetési kísérletet. Ezért igyekeznek tisztamenti termelőktől közvetlen beszerezni vetőmagot

— **Esküvő.** Folyó hó 22-én lovag-hetei Bakó Ferencz alsó-zsuki kastélyjában Ehrenrichsi lovag Dreyhausen Gusztáv oltárhoz vezette agyteleki Bujanovics Ernestine kasszaszonyt. A házasság kötés a legszűkebb család körben folyt le. Tanuk voltak: br. Beselli Gyula De Süssenberg főhadnagy és br. Wimpffen Iván Mollberg. Násznapig lovag Poraj-Jakó Sándor főhadnagy.

— **Eljegyzés.** Szamosújvárról írják lapunknak, hogy az ott köztisztvisletben álló Schönfeld Kálmán ékszerészlet-tulajdonos fia Ákos eljegyezte Nagyváradon Klein Miksa ékszerész leányát Ilonkát.

— **A női öltözet reformja.** A majnai Frankfurban több év óta működik egy, a női öltözet reformálására alakult egyesület. Ennek az egyesületnek igen érdekes a mottója és azt hevenyészett fordításban megszívlelendő intésül közöljük itt nő olvasóink számára:

E versekben körünknek csejja.
Legyen fűződ nyúlós és likacos,
Tested ne nyomja aczélja;
Ruhád legyen rövid, szép, divatos,
Lépdelj könnyű cipőbe szokva,
Ha szűk, csak gát cipő s a szoknya.

— **Az osztályorszjáték** tegnapi húzásnál a következő számokat sorsolták ki: 10.000 koronát nyert: 74941.

5000. koronát nyert: 75857.

2000 koronát nyertek: 29686 36390 9147 23278 46096 33171 61389 88398 91218 56502 39329 39736 56502 64333 83927 6401 52658 50921 79603 91437.

1000 koronát nyertek: 97162 4330 33292 20155 41565 60139 81972 31786 41513 2583 4342 69977 80887 99016 22132 35849 45943 77933 99787 2009 9531 15613 87407.

500 koronát nyertek: 23569 58270 2299 26570 30249 38006 51480 54389 76179 80999 93998 65994 72520.

A többi kihúzott számok 200 koronát nyertek.

— **Vasúti katasztrófák Amerikában.** Amerikában a lefolyt vasutkezelési évben, mely június 30-án végződik, 51743 vasúti szerencsétlenség történt, összesen 7123 emberhalállal. A vasúti hivatásokok közül 2210-en megöltek, 34923-an pedig megsebesültek. A vasúti kocsi összekapcsolásánál 260-an vesztették életüket, 6767-en pedig megsebesültek. Az utasokat véve, minden 2,189.000 esett egy halálozás (vasúti szerencsétlenség folytán) és minden 151.998 ikra egy baleset, könnyebb-nehezebb sérülés.

— **Földalatti vasutak, mint gyógyhelyek.** Egy brit orvosi lapban valaki egész komolyan ajánlja azt, hogy a londoni földalatti vasut bizonyos részeit, a hol a levegőnek meglehetősen kénártalma van, s ezért az ott tartózkodás emlékeztet a pokol tornácára, rendezzék be szanatoriumnak gyógya egészésségi vasúti hivatal-

nokok, általában mellbetegek számára. Leginkább a legutóbb megnyílt földalatti pálya mutathat föl ily gyógyhatásokat. Tapasztaltak ugyanis, hogy teljesen étvágytalan embereknek farkasétvágyuk lett, ha többször utaztak egymásután a földalatti vasuton.

— **A lábnövesztő bicikli.** A biciklizés hívei, különösen a bicikliző hölgyek között egy kis lehangoltságot fog talán kelteni az a fölfedezés, hogy a láb a kerékpározás következtében egy szezon alatt 1—2", küvelyknivel nő meg. Egy tapasztalt biciklista ezt kétségtelenül megállapította. A férfiaknak a dolog bizonyára nem fog nagy gondot okozni, de a hölgyek — nos a legközelebbi jövőben el lehetünk készülve arra, hogy a bicikliző hölgyek száma fogyni fog, legalább egy ideig. Sok bicikliző nő észrevette már, hogy ugyanaz a számú sport cipő, amelyet egy szezonban használt, a következő szezonban már szűk, s hogy a láb nem csak hosszabb, hanem szélességében is gyarapodott. Annak a hölgynek, aki a biciklizés gyönyöreiről nem akar lemondani, ezzel az eshetőséggel számolnia kell.

— **A világ leghosszabb vasutja.** A pan-amerikai kongresszus, mely a jövő évben Mexikóban ül össze, a többi közt az építendő panamerikai vasutal is fog foglalkozni. E vasut hossza 10.280 mérföld lesz, tehát kétszer akkora, mint a new-york—buenos-ayres-i vonal és költségei 200 millió dollárra fognak rugni. Már az egyes országokban, melyeket a vasut átszelni fog, építési osztályokat alakítottak.

— **André bójája.** Stokholmból jelentik, hogy Andrének legutóbb Norvégia-ban megtalált bójáját ma a tudományos akadémiában kinyitották. A bója külsőleg jó állapotban van, fedője erősen rá van csavarva. A fedőn ércsodronyok vannak, melyek eredetileg egy kis zászlót tartottak mely most hiányzik. A bója majdnem sértetlen bár nyilván erős nyomásnak volt kitéve. A fedő levétele után megtalálták az ércetokban a már közölt levelet. Az irás kétségtelenül André írása, az aláírás után következő utolsó szavak, lehet, hogy Strindberg kezétől erednek. A bóját ép úgy, mint azokat, a melyeket előbb találtak, a nemzeti múzeumban helyezik el.

— **Követeljünk mindenütt Emkegyűjtőt.**

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósítási és sürgöny-levelei.

Jelentés a gyakorlatokról.

Budapest, szept. 22.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, a ki most néhány napot rokonai körében Felsőmagyarországon tölt, szept. 24-én érkezik haza, akkor veszi át újból a miniszterium vezetését. A hónap hátralévő részét az ország különböző részein tartott nagy gyakorlatokról beérkezett jelentések átvizsgálásával fogja töltetni, a melyek különben a közeli hetekben a miniszterium több ügyosztályának is munkát adnak.

A bolgár-román kérdés a képviselőházban.

Budapest, szept. 22.

A bolgár-román konfliktus a magyar képviselőházban is szóba kerül. Kossuth Ferencz fog interpellációt intézni, Széll Kálmán miniszterelnökhöz ebben a tárgyban, a ház első ülésének egyikén. A függetlenségi párt részéről többen felszólalnak e kérdésnél.

Nem kell a cseh alamizsna.

Badapest, szept. 22.

A „Narodny Listy” a felvidéki inséges tótok számára Csehországban adományokat gyűjt, a mi természetesen egy kis parázs panszláv agitáció kapcsán történik. E miatt több választókerületben népgyűléseket rendeznek, a melyekből felakarják kérni a helyi kormányt, tiltsa el a segítség szárnyán emelkedő panszláv agitációt s a befolyt pénzeket küldesse vissza az adományozóknak.

Udvarhely deficiztje.

Székely-Udvarhely, szept. 22.

Székely-Udvarhely költségelirányzata elszámolt adatokat mutat. A város 1901 évi szükséglete 915,556 korona és ezzel szemben a fedezet 146.675. korona s így a **deficit nem kevesebb, mint 765.881 korona.**

Ennek a jelentékeny hiánynak a fedezésére 800.000 koronás kölcsön felvételét ajánlotta a tanács. A városnak szegénység következtében más baja is van. A református felekezet elemi iskoláját beszüntette és a városnak községi jellegű iskolát kellett felállítania a nélkül, hogy épülete lett volna. Bérházat kell tehát iskolai célokra fizetnie, a mi szintén tetemesen emeli a községi adót. Nagy baj az is, hogy a városnak még ma sincs polgármestere, a helyettes polgármester

pedig öreg ember, a ki egymaga mindent el nem végezhet.

A kínai forradalom.

Berlin, szept. 22.

A Wolff-ügynökség jelenti Takuból tegnapiról: Orosz koczok kísérték Li-Hung-Csangot a pályaudvarról a kínai császár által annak idején itt épített palotába. Mult éjjel a Peitang erődök az orosz gyalogságra tüzeltek, miközben 26 ember megsebesült. Ma reggel óta a németek tarackütegekkel lövik az erődöket és a várost.

Peking, szept. 22.

Egy angolokból és amerikaiakból álló osztály ma elhagyta Pekinget, hogy a nyugatra fekvő vidéket felszabadítsa és az élelmiszerek beszerzését biztosítsa. Egy német csapatosztály holnap indul el az angolok és amerikaiak támogatására és ezekkel együtt meg fogja támadni Patacsát, hol hír szerint egy erős kínai csapatosztály áll.

A felvidék szegény lakóiért.

Budapest, szept. 21.

Liptóvármegye népe jobbára juhtenyésztésből él és a juhnyájak javát Erdélyből, Máramarosból szerzi be, de a nagy távolság következtében az érvényben levő szállítási díjak miatt a juhtartás semmi haszonnal sem jár. Darányiföldmívelésügyi miniszter számot vetve a lipitói szegény nép méltánylást érdemlő helyzetével, felkérte kollegáját, a kereskedelmi minisztert, hogy a lipitói gazdasági egyesület részére Erdélyből és Máramarosból feladott egész kocsirakomány juhokra a kedvezményes szállítási díjtételt adja meg, amit a kereskedelmi miniszter készségesen teljesített. A lipitói gazdasági egyesület a szállítványi kedvezményt arra használja fel, hogy a legellettésből élő népen segítsen.

Széll Bécsben.

Bécs, szdpt. 22.

Széll Kálmán miniszterelnök jelen volt a sah érkezésénél és fogadásánál. Tegnap a miniszterelnök találkozott Körber osztrák miniszterelnökkel, Goluchovsky görk külügyminiszterrel, és Kállay közös pénzügyminiszterrel és déli 12 órakor hosszabb legfelsőbb kihallgatás volt ő felségénél. A miniszterelnök tegnap délután részt vett az udvari ebéden és este az operai diszeloádáson.

Kiskereskedők kongresszusa.

Bpest, szept. 22.

A kiskereskedők a jövő hónapban Budapesten országos gyűlést tartanak. A kongresszus október hó 20-án kezdődik s fontosabb tárgyai ezek lesznek: 1. Beszámoló a múlt évi kongresszus eredményéről. 2. A kiskereskedők helyzete. 3. Az italmérsi törvény. 4. A kiskereskedők országos szervezetének megalkotása. Az ideiglenes előkészítő biz. Wolfner Tivadar és Brázy Kálmán országgyűlési képviselőket és Hütti Tivadar nagykereskedőt kéri fel az elnökség elfogadására.

Gyilkos kereskedő.

Pancsova, szept. 22.

Tadics Milán tönkrement kereskedő ma Rác Lajos törvényszéki vizsgáló bírói hivatalában meglötte.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy 14 év óta fennálló

KÁVEHÁZAMAT,

melyet a **Wesselényi Miklós-utca 17. sz. alá** (Ferenzi Ignác-fele palota) helyeztem át, a mai nap estélyén

m e g n y i t o m.

Ezen új helyiségben vendégeimnek kényelmes és barátságos otthont létesíték. Jelszavam: **pontos kiszolgálás, jó minőség és mérsékelt ár.**

Megköszönve eddigi szíves pártfogását, továbbra is kérve és remélve ennek fentartását,

tisztelettel

Grün Adolf.

A „PILSENI” nagy Sör-csarnokban ma este az 51-ik gyalogezred zenekara hangversenyez.

Sz. 4364 - 1900.

927. 2-3.

Árlejtési hirdetés.

A „Károlyina“ országos kórház, kapcsolatos tankorodák, szülőintézet és elmekóroda részére 1901 évi január hó 1-től december hó 31-éig szükséges körülbelül 160 vagon elsőrendű darabos kőszén, 140 vagon elsőrendű rostált akna-kőszén s 10 vagon elsőrendű bányá vagy gáz-kőszén szállítása útján leendő biztosítása végett folyó évi október hó 12-én déli 12 óráig terjedő zárhatáridővel nyilvános árlejtési hirdetetik.

Vállalkozni kívánók felhívának, hogy írásbeli zárt lepecsételt, magyar nyelven szerkesztett egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatukat 5 százalék bántéppénz csatolása mellett fennírt határidőig hozzámnak annál is inkább adják be, mert a később érkezők nem fognak figyelembe vétetni.

A részletes feltételek a kórház gondnoki irodájában (új kórház) a hivatalos órák alatt megtekinthetők s lemásolhatók.

Kolozsvárt, 1900 szeptember hó 19-én

A „Károlyina“ országos kórház igazgatója.

Dr. Engel Gábor.

Hirdetés.

Ezennel köz tudomásra hozzuk, hogy a szén-árak nagymértvű emelkedése következtében kénytelenek vagyunk a **coaks** árakat következőképp megállapítani:

Darabos coaks 500 kg.-ig 5 kr. mmként.
Darabos coaks 500 kgtól feljebb 4-60 métermázsánként.

Dió coaks 500 kgtól feljebb 4-80 mm.-ként gyárunkban átvéve.

Házhozszállításért 200 kgig 40 fillért, minden további 100 kgtól 500 kgig 20 fillért, 500-1000 kgig 10 fillért számítunk.

Kelt Kolozsvárt, 1900 szeptember 22.

Kolozsvári világitási és erőátviteli részvénytársaság.

936. 1-2.

V. d. Velden.

Egy bölcsészethallgató

ajánlkozik **correpetitor**nak egy közép vagy elemi iskolai tanulóhoz, lakás vagy pedig ellátásért!
Szíves ajánlatok **Lakatos Gedeon Géza** Szentlélek-utca 2. szám alá kéretnek. 934. 1-2.

Erdélyi képes levelező-lapokat

pontosan viszonzok. Csakis városok és épületeik látképét kérem lehetőleg színezetten.
Kálmán Gyula, Bács-Kula. 932. 1-2.

Kolozsvárt ház 5 szobával, konyhával, pin-czével, kuttal, 400 ölnyi konyha-kerttel Pap-utca 22. sz. a. **eladó**. Ára 3700 frt. Ruzs Mária Losoneczon. 933. 1-3

A Külmonostor-utcában

egy erkélyes új épületnek első emeleti lakrésze, mely áll 5 szobából, konyha, kamara és fürdőszobából, az idetartozó pince és nagy kiterjedésű gyümölcsös kerttel és istállóval együtt folyó évi október 1-től kezdődőleg előnyös feltételek mellett bérbe kiadó.

Értekezhetni a róm. kath. Status irodában **Szentpéteri Jánosnál**. 926. 3-3.

KIADÓ

Ferencz József-ut 5. és 7. szám alatt 3 szobás kényelmes lakások vízvezetékkel.

Monostor-utca 55. szám alatt egy 7 szobás uri lakás istállóval és kerttel.

Eladó Kőmáli szőlő-ut 2/e sz. ház szép kerttel.

Eladó Majális-utca 7e számú ház kerttel.

Értekezhetni **Ferencz József-ut 5. szám** a. a ház-mesternél. 654. 17-30.

HIRDETÉSEK

a legolcsóbb árban felvételnek e lap kiadóhivatalában.

RINDT és DÓCZY

ÉPÜLET és BUTOR ASZTALOSOK

Kolozsvárt. Külközép-utca 88. szám.

A nagyérdemű közönség becses tudomására kívánjuk hozni, hogy **bástya-utca 2. szám** alatt volt **asztalos üzletünk**et **külközép utca 88. szám** (saját ház), helyeztük át.

Kérjük a nagyérdemű közönség további pártfogását.

Telefonszám **465.**

Ugyanott több **kiadó lakások** vízvezetékkel ellátva. 866. 11-0.

Sikerült!!

Egy nagy bevásárlást tennem, a mit a tisztelt vevő közönséggel óhajtok megosztani, úgy mint férfi szövetek, ezelőtt volt métere 6 frt most 3 frt, női angol szövetek ezelőtt métere 4 frt most 1 frt 80 kr. és így aránylag egész olcsó szövetek és rumburgi vásznak, ezelőtt mitre 45 kr. most 25 kr., szőnyegek óriási választékban, posztó nagy kendők, férfi fehérműk, nyakkendő, gallér és kél-zelők, esernyők, menyasszonyi kelegényk, finom női gal-lérok ezelőtt 28 forint most 14 frt. Jaquettek ezelőtt 24 frt most 12 frt stb. stb. a mi itt fel nem sorolható arányítva a fentnevezett árakhoz. Szíves meggyőződéső-ket kérve vagyok teljes tisztelttel

BAUMZWEIG EMIL.

alkalmi áruház tulajdonosa, főtér dr. Hintz gyógyszerár mellett.

907. 2-3

Egy jókarban levő önkéntesi köpönyeg

jutányos áron eladó!

Czim a kiadóhivatalban.

929. 1-3.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közön-séggel, hogy

hizott sertéseim levágásra kerülvén, minden zsírműnek 5 kilónál nagyobb bevásár-lásánál árát leszállítottam.

Fehér szalonna — — — kilója 1 kor. 04 fill.
Füstös szalonna — — — kilója 1 kor. 16 fill.
Paprikás szalonna — — — kilója 1 kor. 16 fill.
Friss szalonna olvasztani való kilója 1 kor. 20 fill.
Háj — — — — — kilója 1 kor. 40 fill.
Zsir — — — — — kilója 1 kor. 20 fill.

Tisztelettel

Benigni Samu,

916. 3-3

Mátyás királytér, Plébánia-épület.

HARMATHY ISTVÁN

férfi-szabó és géppel való vegyíruhatasztító

Kolozsvárt,

(Hid) Wesselenyi Miklós-utca és Szép-utca sarok (Hochstein-ház) az ipartestület átlátásában.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű helyi és vidéki közönség b. figyelmét felhívni, hogy **csakis Harmathy Ist-ván a legjobb és legolcsóbb vegyi ruhatasztító!**

Miután műhelyemet a nagyobb mennyiségű képességhez ujonnan rendeztem be és hogy a nagyérdemű közönséget a legjobban és a legolcsóbban kielégíthessem. Úgy n ői, mint férfi ruhák, valamint minden e szakmába vágó pipere dolgok vegyi tisztítását, elvállalok olcsón, gyorsan és pontosan.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérve maradok kiváló tisztelettel

924. 1-2.

Harmathy István.

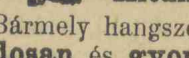
Dávid Wenzel

hangszerkészítő

Kolozsvárt, Külközép-u. 11.

Raktára az összes **rész, fa, vonós és fuvós** hangszerek-nek, valamint azok **alkatré-szeinek.**

Kitűnő olasz-húrok stb.

Bármely hangszer **javítása** elvállaltatik, **gon-dosan** és **gyorsan** elkészítetik, valamint **leg-olcsóbb** árban számíttatnak.

763. 12-30.

Világ-Panoráma

elsőrangú műkiállítás!

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1a. sz. alatt.

Szeptember 23-29-ig.

Uj képek. II. Cylus.

A francia Svájozon keresztül.

◀ Minden vasárnap új sorozatok!! ▶

A Világ-Panoráma nyitva van **mindennap** reggel 9 órától déli fel 1 óráig és délután fél 2 órától esti 10 óráig.

Belépti díjak: Felnötteknek **20** kr. Tanulók, gyer-mekek és katonák (örnmestertől lefele) számára **10** kr.

Kiváló tisztelettel

740. 31-0.

az igazgatóság.

Legszébb, legkényelmesebb, legolcsóbb

Társas-utazás Párisba

a világhiállítás megtekintésére,

a magyar tanulók-utazása Párisba.

Indulás: Szeptember 22-én, külön vonat-tal. Egy nap és éjjel pihenő Münchenben, vissza-uton Zürichben. Hét nap Párisban. Utközben is minden igényt kielégítő teljes ellátás. Elegáns szállodák. Szabad belépés a kiállítás területére. Kirándulás *Versailles*be stb. stb.

Összes költségek III. osztályban 115 frt 50 kr. II. osztályban 145 frt 50 kr. I. osztályban 185 frt 50 kr.

Jelentkezéseket elfogad

Budapest, Zöldfa-utca 27. I.

Propper N. János

814. 5-x

igazgató.

Elegáns uri lakás 3 parkettes-

szoba, konyha vízvezetékkel s kamara, **október 1-étől** esetleg **november hó 15-étől 320 frtért kiadó**

Nagyhid-utca 12. sz.

Értekezhetni **Girsik Gyulával**. 930. 2-3

Tulhalmozott készletünk miatt igen szép és teljesen kizaradt

AMERIKAI TÖLGYFAPARKETTEKET

ugyszintén

azoknak jótállás mellett való lerakását.

Továbbá bármilyen épület-asztalos munkát és teljes **butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett** elvállalunk.

Mestitz Mihály és Fiai.

931. 1-x.

Kolozsvár és Marosvásárhely.

„GLOBUS“ hirlapelőfizetési és kézbesítési vállalat

Mátyás király-tér 20. szám.

A hirlapolvasó közönség szíves figyelmébe!

A GLOBUS

A GLOBUS

A GLOBUS

elfogad előfizetéseket a világ összes lapjaira és folyóirataira az eredeti elő-fizetési árakban.

napilapokat a vonatok érkezése után **10-20** perc alatt kézbesít saját hirlapszállító-kocsiján, még a legtávolabb lakó előfizetőknek is.

hirdetéseket közvetít valamennyi lapba.

917. 3-10

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!

KOZEL F. JÓZSEF

kályharaktárában

Kolozsvárt, Unio-utca 20. sz.

(Redoutal szemben)

állandóan 300-400 darab kályha kész-telben van, melyek úgy szépség mint minőség tekintetében felülmúlhatlanok s az eddig teljesített nagyobb megbi-zások teljes biztosítékot nyújtanak arra, hogy a nagyközönség további megbi-zását is ér egy nmi azelőtt a legna-gyobb szakértelem és pontosság mel-lelt fog eszközöztetni.

HEVESI JÓZSEF

műasztalos

Gyár-utca 8. szám.

elvéllal mindenféle asztalos

munkát és fapadozatot.

Nagy raktárt tart:

kitűnő minőségű, gőzben

szárlított

Parkettekből!

Telefon 136.

„Municipia“

kiadóhivatala az összes községi és közigazgatási nyomtatványok, könyv-, papír- és irodaszerek legnagyobb raktára **Budapest, VII. Kerespi-ut 12. szám.** Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre kedvező feltételekkel nyerhető. Fölvilágosítást ad szí-veességből **Gerő A.** volt tkptári igazgató **Budapest VII. Nefelejts-utca 8. szám.**

Jó munkáért kitüntette!

Léber Gyula első erdélyi

szodronysóvet

fonat- és szitaáru gyára **Kolozsvárt**

Torda-utca.

Eisele József

rész-, érczmű- és gőzkazán-gyár

Budapest,

V., Külső Váci-ut 138.

Eisele József

rész-, érczmű- és gőzkazán-gyár

Budapest,

V., Külső Váci-ut 138.

Eisele József

rész-, érczmű- és gőzkazán-gyár

Budapest,

V., Külső Váci-ut 138.

Eisele József

rész-, érczmű- és gőzkazán-gyár

Budapest,

V., Külső Váci-ut 138.

Eisele József

rész-, érczmű- és gőzkazán-gyár

Budapest,

V., Külső Váci-ut 138.

Eisele József

rész-, érczmű- és gőzkazán-gyár

Budapest,

V., Külső Váci-ut 138.

Eisele József

rész-, érczmű- és gőzkazán-gyár

Budapest,

V., Külső Váci-ut 138.

INGYEN KOC SI.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel ugyszintén a nagyrabcsült vevőmmel tudatni — hogy raktáromon **már kapható szép**

hántott cserfa,

ugyszintén mint eddig is I. rendű **bükk uszta-tott és tölgyfa** wagon számra mind ölszáma.

1 öl, 4 négyszögm. hántott fa 9 frt 50 kr.

1 öl, 4 négyszögm. bükkfa 10 frt 50 kr.

1 öl, 4 négyszögm. usztatott fa 9 frt 50 kr.

1 öl, 4 négyszögm. tölgyfa 9 frt.

Haza szállítva 1 frttal drágább. T. vevőimnek a fa átvételéhez kívánatra **ingyen kocsi.**

Megrendelhető: (Belhid) Wesselenyi Miklós-utca 14. és Telefon 315.

767. 4-0.

Fisch Géza.

Ugy a minőségért, mint a mennyiségért felelek.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

INGYEN KOC SI.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

Szeget szeggel.

Valami köszönettel csak tartozunk a bécsi közsegtanács tagjainak, a kiken egyébként már évek óta az orvosokat érdeklő aggasztó tünetek mutatkoznak. Nem is csekély közszóval. Mert ezek az urak az ő cselekvéseikkel igen szépen készítik elő azt, a mi őszinte óhaját minden becsületes magyar: az az önálló vámtérület. A harmadik került legutóbbi előjárásának tilésen valami Schak nevű városi tanácsos állott elő azzal az indítvánnyal, hogy a városi tanács ezen túl ne adjon házalási engedélyt a magyar honosoknak, a minthogy — Magyarországon ép úgy járnak el az osztrák állampolgárokkal szemben. Ezt az indítványt aztán Pitaler kerületi előjáró azzal töltötte meg, hogy Bécsben ne folytathassanak orvosi gyakorlatot azok, akik magyarországi egyetemen szereztek diplomájukat. Természetes, hogy a bécsi banda egyhangúlag elfogadta az indítványokat. Ez is csak újabb tünete annak, hogy a császári városban milyen harcot folytatnak mindaz ellen, a mi magyar és tisztára eszevesztettség volna, ha mi meg viszonzásul nem bojkottálnánk a maguk részéről Bécsét és vele együtt Ausztriát. Őszinte meglepődéssel mondhatjuk el, hogy az a jelszó, a mit hónapokkal ezelőtt adtak ki: Pártoljuk a magyar ipart! országszerte a legelőnkebb viszhangra talált. A magyarság kezdte belátni, hogy valószínűleg örököltek eddig tőlünk, hogy Bécsbe vittünk el tömérdek pénzt olyan produktumokért, melyeket itthon is termelhetünk. Nagy hasznára a magyar ipar fejlődésének, erőteljes mozgalmat indult meg az országban hazai iparunkat pártolása érdekében. Sajnos azonban, ez a mozgalom még mindig nem olyan, a milyennek kellene lennie, főleg a mágnásaink még mindig nem képesek felfogni, hogy mily helytelenül cselekednek, a mikor Bécsbe viszik a pénzüket, melyet pedig a saját véreik dolgan lendíthetnének.

Azok az újabb arczatlankodások, melyeket most a bécsi közszégi banda követ el velünk szemben, hihetőleg csak megfogja erősíteni a magyar nemzetet abban az elhatározásban, hogy perhorreszkáljon mindent, a mi bécsi és hogy a szükségletét Bécs rovására itthon fedezze.

Szeget szeggel! A bécsiek kezdtek meg ellenünk az alávaló harcot, mindent elkövetvén, hogy Magyarországot kereskedelmét, iparát, mezőgazdaságát lehetőleg tönkre tegyék és nem is érdemlik meg egyebet a tönknél, ha erre a perfid osztrák akciókra azzal nem válaszolunk, hogy megszakítunk minden üzleti összeköttetést az osztrákokkal szemben, a mennyire ez csak lehetséges. Végre is a statisztika adatai azt bizonyítják, hogy mi összehasonlíthatatlanul több pénzt vittünk Ausztriába, mint a mennyi jutott nekünk és a mit el fogunk veszteni azon a révén, hogy az osztrákok nem vásárolnak tőlünk, azt bőszesen visszanyerjük a magyar ipar fellendülésével, a mezőgazdasági terményeinkre meg Ausztria rá van szorítva, ha tetszik — ha nem.

Hát csak mondja ki Ausztria a bojkottot mindarra, a mi magyar. Mi erre csak azzal válaszolhatunk, hogy eltaszítunk magunktól mindent, a mi osztrák.

Eonk a harezak s ennek a kölcsönös kitiltásnak csak haszna lehet ránk nézve, mert ily módon be kell következnie előbb-utóbb a gazdasági különválásnak és meg kell lenni az önálló magyar vámtérületnek.

És hogy ez aztán gazdasági életünknek micsoda óriási föllendülését jelentené, azt éppen csak azok nem akarják belátni, a kik lakájmódon görnyedeznek Bécs előtt! Azért a bécsiek nagyon le fognak kötelezni bennünket, ha lankadatlanul folytatják a harcot és ezzel hathatósan készülni elő részünkre az önálló vámtérületet!

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A kereskedelmi és iparkamarák reformjához.** Üdvös alkotás volt annak idején a nevezett kamarák létesítése, hanem a magyar kormány tulliberális felfogása lehetővé tette a nemzetiségek által lakott vidéken létesített kamarák tulkapásait. Tudjuk azt, hogy a magyar kormánynak, közgazdasági dolgokban a kamarák tanácsadói s így megessik, hogy néha a nemzetiségi vidékeken levő kamarák félre vezetnek nemis intenczióiban. Így eshetett meg az most is hogy a Párisba államköltségen küldött iparosok ajánlásánál a brassói kamara támogatására egyetlen magyar nevű, illetve anyanyelvű iparos sem számíthatott, s ennek következtében az állam költségén a brassói valamint a pozsonyi és fiumei kamara területéről mind oly iparosok mentek Párisba, akik egy szót sem tudtak magyarul, de még azt sem átallozták nyíltan hangoztatni, hogy ők nem magyarok. Csakis az intelligens magyar iparoság tapintata és mosás türelmesége volt megakadályozója annak, hogy komolyabb természetű összeütközések nem zavarták meg a kirándulás szép lefolyását. Jó lesz azért addig is, míg a kamarák esetleges reformálásánál a visszaéléseket törvényileg meggátolhatják, a nemzetiségi vidékek kamaráinak ajánlatait komolyan elbírálni magyar nemzeti szempontból is.

— **Elégtétel Darányinak.** Csanád vármegye törvényhatósági bizottságának több tegye indítványt nyújtott be a vármegye közönségének legközelebbi közgyűléséhez az iránt, hogy Csanád vármegye törvényhatósági bizottsága is csatlakozzék azon törvényhatóságokhoz, melyek Darányi Ignác földművelésügyi minisztert a munkástörvények megalkotásáért a magyar gazdasáadalom érdekében kifejtett lelkes tevékenységeért, a párisi nemzetközi gazdaságkongresszuson kifejtett elveit — a személyét ért orvátmadással szemben — a legmelegebben üdvözlötték.

— **Szabad-e a vasuti kocsiállani?** Ebben a kérdésben döntött a mi nap egy kártérítési per kapcsán a bécsi tartományi főtörvényszék. Az eset, melyből a kérdés támadt a következő: A múlt esztendő szeptemberében Nieszler Ferencz kereskedő Hütteldorfbán beszállott az osztrák államvasutak egy harmadosztályú kocsiába, hogy Bécsbe utazzék. Még állott a kupében mikor a vonatot erős rántással megindította a lokomotív. A rántás oly erős volt, hogy Nieszler elesett, kulcsosontját összetörte s ezenfelül agyrázkódást szenvedett. Huszezer

korona kártérítés megítésete iránt pert indított az osztrák államvasutak igazgatósága ellen a bécsi kereskedelmi törvényszék előtt, a mely igazságosnak találta kérelmét, csak a kártérítés összegét sokalta s meg is ítélte neki tízezer koronát. Az ítélet ellen úgy Nieszler, valamint a vasutigazgatóság is fellebbezett. Ez utóbbi azt vitatta, hogy a vasut nem oka a szerencsétlenségnek, legfeljebb Nieszler maga, a miért a vonat elindulásakor nem ült, hanem állott a kupében. A tartományi főtörvényszék a kereskedelmi törvényszék ítéletét megerősítette, kimondva, hogy a vasuti kupékban az állás egyáltalán nem tilos s így a szerencsétlenségért, melyet a vonat gyors mozgása való hozatala idézett elő, csakis a vasuti igazgatóság felelős.

— **Gyermekek rablói sasok.** Az északolaszországi Traona községben napok óta nem akadtak nyomára a három esztendő kis Pidozso fiúnak. Reggeltől egyszer elment hazulról a szomszédos alpra játszóira és nem került vissza többé. A szülők a mellett erősködnek, hogy a fiúcskát azok a királysasok rabolták el, melyek egy szomszédos, de megközelíthetetlen sziklafalon tartózkodnak. Számtalan kecskét, meg juhót ragadtak el már. A dologban nincs is valószínűség ilyenformán, kivált, hogy egész kis fiúcskáról van szó, a ki gyenge természetű és csekély súlyú is volt még. Össze is állt egy vadász társaság, hogy a ragadozók fészékét felkutassa, de nem tudott oda férkőzni a 2500 méter magas sziklacsúcsokhoz. A szegény fiúcskának így még csak a csontjait sem találták meg.

— **A labirintus.** Minos király híres palotája ez ideig a mondák körébe tartozott; a legenda azonban lassan valóra válik, a tudomány mind nagyobb biztonságban állapítja meg a való tényeket. Már Schliemann gyanította, hogy Kréta egyik dombján fontos leletekre fog akadni. A földéktulajdonosai nyasas törököt, akik Milosnak, Ariadne-nek, Thezeusnak soha hírére se hallottak, vonakodtak birtokukat e adni s így az ásások abbamaradtak. A mi azonban nem sikerült a német tudósok, az sikerült egy amerikainak, Evansnak. Evans eleinte ugyanabba az ellentétésbe ütközött, mint elődje, végül azonban mégis a makacsabb yankó cselhez ért. Negyestendő tölt bele, a mi a dombot meghódította. — Pénz és perek voltak a fegyverek. De mára csakánnyok első csapásai megjutalmazták őt fáradságért. És csakhamar felszínre kerültek egy pompás palotának maradványai a Krisztus előtt való 14—15 századból. Evans nagy lelkesedéssel bizonyítja, hogy a romok az ókor híres labirintusának maradványai s a ragyogó képét vázolja a felfedezett érdekes leletek. Most már csak az van hátra, hogy a tudomány is igazolja feltevéseit.

— **A new-yorki vén leányok.** New-Yorkban a legújabb statisztika szerint 27.000-nél több nő van. mint férfi. Ez nagyon meglepettette New-York lakosságát, mert azt hitték, hogy New-Yorkba sokkal több férfi vándorolt be, mint leány. A statisztikát azonban nem lehet föltiltani. A nő mindenütt több, mint a férfi. Ha a férfivándorlók többségben vannak, akkor több leány születik, vagyis a statisztikának igazga kell, hogy legyen. A new-yorki családapák aggódni kezdenek, hogy mi lesz a leányaiból.

— **Margit Crém.** Kevés hölgy van az országban, ki Földes Kelemen híres aradi gyógyszerész ezen kiváló arczkenését neismerné. Ugyanis az összes arczkenésők között a Margit-Crémé örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, a bőr mindennemű tisztálanságát, szeplőt, pattanást, stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arczot széppé, üdévé varázsolja. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél és minden gyógyszerháznál. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **Legjobb orvosság.** Mindazok, kik gyomorban, étvágytalanság, rossz emésztés, májfájdalmak, köhika, verszegénység, ideges fejfájásban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer vértisztító labdacsokat, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelsőrendű orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot vélnék tenni t. olvasóinknak, ha e kitűnő gyógyszer b. figyelmükbe ajánljuk. 1 tegeres, mely 6 doboz a 15 labdac 1.05 ft. A pénz előzetes beküldése után 1 tegerest 1.25 frtért, 2 tegerest 2.30 forintért, 3 tegerest 3.35 frtért küld bérmentve — Pserhofer J. gyógyszerháza, Bécs, I. Singerstrasse 15. szám.

Kinai konyha.

— *Exotikus ételek.* —

Kínát némi túlzással egy jól berendezett konyhához lehet hasonlítani, amelyben minden élő lény: szakács. A kínai mandarin selymes káftájában éppen olyan szakács és nagy gourmand, mint a toprongos kuli. Amaz egész hadsereget tart a házában, amelynek az a kötelessége, hogy más ételnekkel felváltsa a gondoskodjék. A szegény kuli megelégszik azzal, ha a vet vagy kapott húsdarabokat mindig újabb saucében költeli el. Egyik sem törekszik arra, hogy étel minél jobb és finomabb, hanem, hogy minél változatosabb legyen. S a változatosság előállítás ákárhánszor történik olyan módon, amelyetől a jobb ízű és gourmandabb európai gyomor megundorodnék.

Akarmelyik kínai város utcáin végigsétálva, egyremásra főzőkonyhákra és nyílt étkező helyiségekre akadunk, amelyeknek először egészen nyíltot, úgy, hogy kényelmesen nézhetjük az étkek készítése módját és az étkező vendégeket is. Ezek nyílt főzőhelyek, a melyeken faszénnel tüzelnek és a szénfüstöt gözölögnek, egyszerű reklámhelyek. A szakács ott áll az ablakhoz, vagy az ajtóhoz állított tűzhely mellett és mindanyiszor mosolyra kerekül képét, valahányszor egy-egy kíváncsi fej megáll bámszkodni a konyha sokféle főzjén. Főtt rizs és tömördek zöld főzelék, kövér disznóhús, sovány gödölye, különféle hal a rendes napi menüje a kulik szegény társadalomának. Ehhez a menühez sorakozik a víz, a föld és a levegő mindenféle fajta állatjából készült különféle étel. A kigyók százele fajától az utolsó fereg minden röpököd, uszo, csuszó, és mászó állat megfordul az étlapon, amelyen a selyemhernyók gubója a legkeresettebb delikatesz.

Az apró ételek között első a növényekből készült ennivaló. Nálunk is sokan szeretik a növényeket, ámde válogatva; míg Kínában minden növényt megesszünk akár sütte, akár főzve.

Vannak azután szagos ételek, amelyekre egy angol igen találoan azt jegyezte meg, hogy európai ember vasorrall fegyverkezőkkel fel, ha a kínai szagos ételekhez csak hozzáférni akar. Ilyen többek között a rothadt kacsatőjs, amelyet pépben áztatva, tartanak hetekig s csak amikor a hús is megpuhult, akkor fogyasztják el nyersen. Európai ember belehalna ebbe az ingyensébe. Ámbar a kínai sincs másképp velünk s őt is a hideg győtri és élmélyes fogja el, ha Európában járva, látja, hogy itt az emberek tejet isznak és vajaz kenyeret esznek.

Nálunk mindamellett sok téves nézet terjedt el a kínai konyha speciális termékeiről.

Ilyen többek közt az, hogy egész kina használja a kutyá- és a macskahúst. Ez téves: mert csak a legszegényebb néposztály él vele, de az is csak némely vidéken. A tengerelleken levő nagy városokban, ahol elegendő számban van másféle állat, a kutyá- és a macskahús ritka. Az ország közepé felé azonban és különösen a nyugati részen, a Amoyban lakó hakkasok közt kutyá, macska, patkány, egérhús mindennapi étel. A kutyákat és a macskákat vékony acéztörrel szurják meg és kikötte lassan véreztetik el: még vonaglik, amikor nyuzni kezdik. A macskákat közül csak a fekete macska kedves, a többi nem igen szeretik. A patkánynak minden fajtát élvezik. Az apróbb városokban száz meg száz patkány szárad zsinórra fűzve a házereszek alatt. De megesszik a lóhust is: a kövér lovat épp úgy, mint a talyigából kidőlt gebe húsát.

Sohal a világon annyi édességet el nem használnak, mint Kínában. Az utcák hemzsegnének az édességet áruló tömegétől, akiknél cukrozott növények, gyümölcsök, habliszból készült bonbonok, fényesre sült sütemények, cukrozott kendermag, tengerifű, rizs, dinnye és narancslejt, felvágott cseresznye, cukorlisztbe áztatott mandulák egyaránt kaphatók. A jobbmódú családok élel-kamrájában hónapokra elegendő cukorliszt van, amelyből cukorkakalácsot gyúrnak. A cukorkalács, amely eleint könnyű és jó, később megkeményedik és nehéz lesz, mint az ólom. Ilyenkor vasgyomor kell hozzá, amely meg tudja emésztetni. Pedig ha megkínálnak vele valakit, annak meg kell azt enni, ha belehal is, mert a kínai etikett szigorú. Az ő étkező szabhályaik sokban különböznek a miénktől. A férfiak ugyanis fedett fővel ülnek az asztal mellett s a jövevelesű kínai urnak kötelessége az elébe tett ételt lehetőleg nagy lármával elvágni, megrágni és lenyelni. Az ajkak szivogatása, a fogcsikorgatás, a nyelvvel való csétesztés, a hangos és hosszas csuklás a legnagyobb tisztelt nyilvánítás a házigazda iránt, aki örömtől ragyogó szemmel hallgatja ezeket a megüstetelő külsőségeket.

Az étel jól feldarabolva kerül az asztalra s a vendégnek megkeletős ügyességgel kell evőpálciáját forgatni, mert az asztaltól a kés és a villa hiányzik. Természetesen az evőpálca csak a keményebb ételekhez használható. A folyékony ételnél a csésze vagy tányér szélét a szájhoz illesztik és lassu tempóban szűreszölik fel az enni-valót, ami nem valami étvágygerjesztő látvány. Minden étel után a vendégek vizet és törölköt kapnak, hogy tisztára mosakodhassanak. Abszolúte nincs arra szükség, hogy a vendég vigyázzon magára: a fő, hogy minél többet egyék, mert ezzel tiszteli meg a gazdáját.

NYILTTÉR.

Intelligens uri nő

előnyös feltételek mellett **német** leztkét óhaját adni. Bővebb felvilágosítással szolgál

Globus
hírlapiróda.

2—3

NÁDAS-FÜRDŐ!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy a **Nádas-fürdőben** még több kifutott előfizetési fűrdőjegy van. E végből még f. évi december haváig a melegfürdő, valamint a vendégül is a n. é. közönség rendelkezésére áll.

A bezárást annak idején e lap útján tudatni fogom.

Tisztelettel

Szunyogh László
fürdőbérlo.

PILSENI NAGY SÖRCSARNOK.

ELSŐRENDÜ ÉTTEREM.

Minden igényeknek megfelelően berendezve.

KÉNYELMES NYÁRI ÉTKEZŐVEL.

A VILÁGHIRŰ PILSENI SÖR kizárólagos kimérési helye. o o o o o o

MINDEN IDŐBEN MELEG ÉTTEK.

ugymint reggeli, ebéd, oszonna és vacsora időkbén.

EGY ZÓN A-REGGELI 8 KRAJCZÁR.

Ételek árjegyzéke:

	Kor. érték	nagy kicsi
Székely gulyás	—	60 30
Borjú pörkölt	—	60 30
Töltött borjú szeg	—	70 40
Sertés karaj	—	80 50
Sima szelet	—	80 60
Gombás rostélyos	—	70 —
Czigány bélszín	—	90 60
Rabló sült	—	90 60
Vegyes fatányéros	—	90 60
Rántott fogas	1.—	—
Adag szőlő	—	50 —
Görög dinnye	—	40 —
Vegyes gyümölcs	—	50 —
Caviar	1.—	50

Italok árjegyzéke:

1 pohár sör a pilseni polgári söröző házból	—	—	22
1 korsó	—	—	38
1 liter szászsvesszősi	—	—	1.—
1 liter kitzinó asztali	—	—	1.20
1 liter Riesling	—	—	1.60
1 liter Schiller	—	—	1.20
1 liter Carlovitz vörös	—	—	1.60
1 liter pl. finom vég.	—	—	2.—
1 liter Erdély gyöngye	—	—	2.40
1 liter Som Pagett pinceből	—	—	2.—
1 pohár Chery	—	—	30
1 liter szászsvesszősi utcára kimérve	—	—	1.—

EGY ZÓN A-REGGELI 8 KRAJCZÁR.

A nagyérdemű közönség becses tudomására kívánom még hozni, hogy az „**Ujvilág**ot” nem folytatom és főtörvényem leend igen tisztelt vendégeimnek minden kényelmet nyújtani.

Szíves pártfogást kér

Pferschy Ferencz,
vendéglo.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Magyarország és Erdély legnagyobb kályharaktára.

330. 21.*

Raktárában 300—400 darab kályha készletben van.

Telefon 398.

A kolozsvári róm. kath. Status főtéri palotájának 330 drb., a kolozsvári megyeház, a Vörös-kereszt kórház, a décsi róm. kath. Status stb. palotájának szállítója.

Ugy minőségben, mint szépség tekintetében összehasonlíthatatlanok a

Kozel F. József
féle czég

Kolozsvárt, Unio-utca 20. szám (Redouttal szemben)

Híres kályha-kemenczéi.

Asztal- és diszkandallók, továbbá porcelán-, majolika- és ó-német kályhák, takaréktüzhelyek, fürdő-kádak, kemenczefal burkolatok stb. stb.

Minden e szakmába vágó munkálatok saját szerelők által csinosan és jótállás mellett eszközöltetnek.

Ajánlja mindenféle nagyságban **Schamot-tégla**it.

A tisztelt közönségnek mindenkorra üzletem és raktárom betekintés végett szabadon áll.

Telefon 398.

Pártoljuk a helyi terméket!

Hölgyek figyelmébe!!!

Telefonszám 399.

Telefonszám 399.

Miért nagy a nősülési kedv Kolozsváron?!!?!!

Nem a Schenk tanár teoriája szülte, mely fiaskót vallott, hanem az adta meg hozzá az impulsust, hogy a leánykérő urak a legfelségebbi tésztaíz ismerték el a kiszemeltek süteményét, mivel annak lisztje a közkedvelt

Kolozsvári múmalom főelárusítójától

Stern József-től (Wesselenyi M.-u. 13.)

szerezte be.

Tehát ne hogy ez a jókedv megcsappanjon, hiszen minden kolozsvári szép leány rendelést tenni nállam. Hol minden 5 kg. felüli rendelmeny az e célra szolgáló **biczikli-kocsin** lesz hazaszállítva.

Remélve azonban nemcsak a szép leányok, de a kedves öreg nénikék szíves pártfogását is, vagyok szolgálatra készen, mely tisztelettel

Stern József,

a kolozsvári múmalom r. t. főelárusítója,
Wesselenyi Miklós u. 13.

902. 3—12.

A legolcsóbb bevásárlási forrás!

A kolozsvári múmalom őrleése a legjobb és legfinomabb.

1900. Tavaszi.

Ervényes 1900. március 15-től kezdve.

Tiszta, zamatos asztali-, pecsenye-, csemegeborok, cognac, fenyővíz, szilvium, borseprő- és édesített szeszes italok

ÁRJEGYZÉKE.

Borok megnevezése					Szeszes italok megnevezése				
		Hordók-ban becsü-ltárként	1 literes palackok-ban	0,5 lit. palackok-ban		Hordók-ban becsü-ltárként	1 literes palackok-ban	0,5 lit. palackok-ban	
		kor.	kor.	kor.		kor.	kor.	kor.	
Asztali	1899 évi	40.	—	—	Cognac ***	560.	6.	4.20	2.20
Asztali	1898 évi	46.	—	—	Cognac **	440.	5.	3.60	1.80
Asztali	1897 évi	46.	—	—	Cognac *	260.	3.20	2.40	1.40
Asztali	1896 évi	48.	—	—	Valódi Szilvium 1898 évi	1.60	—	—	1.84
Finom asztali	1895 évi	52.	—	—	Valódi Szilvium 1889 évi	1.40	—	—	1.64
Pecsenye	1892 évi	56.	—	—	Valódi Szilvium 1889 évi	1.20	—	—	1.44
Schiller (piros)	1896 évi	52.	—	—	Székely fenyővíz	1.94	—	—	1.24
Ráczürmös (6 borral feltöltve)	1896 évi	56.	—	—	Valódi borseprőpálka 1898 évi	1.40	—	—	1.64
Kisküküllőmenti	1892 évi	60.	—	—	Allasch I. rendű	1.30	—	—	1.54
Marosmenti	1890 évi	64.	—	—	Császárkörte I. rendű	1.30	—	—	1.54
Rózsamáli	1896 évi	64.	—	—	Megyszesz I. rendű	1.	—	—	1.24
Erdélyi	1890 évi	72.	—	—	Magyarkeserű I. rendű	1.	—	—	1.24
Erdélyi Rizling	1896 évi	90.	—	—	Paprika ital (bikavér)	1.	—	—	1.24
Bakator (Magyarádi)	1888 évi	94.	—	—	Rostopschin	1.	—	—	1.24
Olasz Rizling	1888 évi	94.	—	—	Rum belföldi I. rendű	1.30	—	—	1.54
Tramini	1890 évi	104.0	—	—	Rum belföldi II. rendű	1.	—	—	1.24
Leányka	1890 évi	124.0	1.50	—	Vanília liquor I. rendű	1.30	—	—	1.54

Hordók, üvegek, ládák saját árban adatnak, bérmentes visszaküldés mellett ugyanabban az árban vissza is vétetnek. Egy postahordó irtartalma eca 3-5 lit. bérmentes küldjük. Hordóért külön 1 kor. 20 fillért számítnak s bérmentes visszaküldés mellett árat megtérítjük. A borok vagy a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett szállíttatnak. Ismeretlen megrendelők az utóbbi esetben a bor értékének 10 százalékát előre küldjék be. — Az árak kötelezettség nélkül helyben, vagy vasútra feladva értendők. A borok fogyasztási adó nélkül, a pálinkafélék forgalmi adóval együtt értendők. Megrendelhető Kolozsvárt: **Voith Péter** urnál belmagyar-utca 2., Barabás Károly urnál külszápán-utca 8., valamint közvetlenül

◀ a Székely Borkereskedés Részvénytársaságnál Székely-Keresztúron. ▶

870. 3—5.

Hirdetéseket, reklámokat legolcsóbban

közöllet az

összes bel- és külföldi lapokban az

ALTALANOS TUDOSÍTÓ

hirdetési osztálya (Budapest, VII., Erzsébet-körút 31.)

Tulajdonos: LEOPOLD GYULA szerkesztő.

Szakszertűen, pontosan és lelkiismeretesen

eszközölletnek az összes megbízások.

Költségvetések ingyen.

MARGIT-KRÉME
A legújabb és legújabb...
Készít: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész,
ARADON.

THYMOL
Páratlan
fogkréme
tubus 60 fillér.
Mindenütt kapható.

ELSA-FLUID
Feller-féle
12 üveges 5 koronát bérmentes küld az egyedül készítő
FELLER V. JENŐ gyógyszerész
STUBICA, Fő-utca (via Csehország)

KLIVÉNYI FERENCZ
Vendéglő előadója.
Budapest, VI. Andrássy-ut 39.
Külső magyar konyha. Valódi magyar konyha.
Világos, friss, egészséges, gyorsan készülő ételek.

GOLJAT MALÁTA SÖR
Kiváló ital és gyógyszer a szőlőből.
AHLHART: Dr. Károly és Dr. Károly egyetemes leírása.
Külső, friss, egészséges, gyorsan készülő ételek.

BENZIN-MOTOROK
és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági célra
OSERS és BAUER gyárából
Vasúti, repülési, és egyéb célra.
Budapest, V. Váci-körút 17.

ERTEKESÍTŐ
SZABADALMAKAT
BUDAPEST 61.
ERTEKESÍTŐ
KÖZVETLEN KÖZVETLEN

JOANNOVITS POME
A legújabb és legújabb...
Készít: FÖLDES KELEMEN gyógyszerész,
ARADON.

THYMOL
Páratlan
fogkréme
tubus 60 fillér.
Mindenütt kapható.

ELSA-FLUID
Feller-féle
12 üveges 5 koronát bérmentes küld az egyedül készítő
FELLER V. JENŐ gyógyszerész
STUBICA, Fő-utca (via Csehország)

KLIVÉNYI FERENCZ
Vendéglő előadója.
Budapest, VI. Andrássy-ut 39.
Külső magyar konyha. Valódi magyar konyha.
Világos, friss, egészséges, gyorsan készülő ételek.

GOLJAT MALÁTA SÖR
Kiváló ital és gyógyszer a szőlőből.
AHLHART: Dr. Károly és Dr. Károly egyetemes leírása.
Külső, friss, egészséges, gyorsan készülő ételek.

BENZIN-MOTOROK
és GÁZMOTOROK ipari és gazdasági célra
OSERS és BAUER gyárából
Vasúti, repülési, és egyéb célra.
Budapest, V. Váci-körút 17.

ERTEKESÍTŐ
SZABADALMAKAT
BUDAPEST 61.
ERTEKESÍTŐ
KÖZVETLEN KÖZVETLEN

Női felöltő és szücsáru raktár!

Tisztelettel értesítjük a n. é. hölgyközön-séget, hogy az idény újdonságai ugy őszi mint téli felöltőkben megérkeztek.

Újdonságaink megtekintésére bátorlodunk a t. vevőközönséget meghívni.

Tisztelettel

Bányai Sámuel és fia

Mátyás király-tér 8. szám.

Telefon 236

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

Újdonságaink női felöltőkben megérkeztek.

Újdonságaink női felöltőkben megérkeztek.